

POBRANO ZE STRONY INTERNETOWEJ
WWW.KAMEN.COM.PL

Kamen MULTI K5

Kocioł wodny c.o. z automatycznym podawaniem paliwa

Instrukcja montażu i obsługi kotła (DTR)

Karta gwarancyjna

Wydanie 01/2021

Szanowny Użytkowniku!

Dziękujemy za zakup wysokiej jakości kotła centralnego ogrzewania firmy Kamen oraz gratulujemy dobrego wyboru. Ponad 30 letnie doświadczenie w produkcji kotłów oraz stosowanie materiałów najwyższej jakości zapewnią niezawodność na długie lata. Zakupiony przez Państwa produkt spełnia najwyższe parametry energetyczne i ekologiczne.

Przypominamy, że przed przystąpieniem do eksploatacji kotła należy dokładnie zapoznać się z niniejszą dokumentacją, a także dokumentacjami poszczególnych podzespołów. Pozwoli to na prawidłowe i bezpieczne funkcjonowanie zakupionego urządzenia. Przy zakupie należy sprawdzić kompletność wyposażenia kotła. Zgłoszenia reklamacyjne na brak osprzętu bez potwierdzenia placówki handlowej nie będą uznawane.

Z wyrazami szacunku,

Firma Kamen

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	4
2. INFORMACJE OGÓLNE	4
3. PRZEZNACZENIE KOTŁA	4
4. OPIS KOTŁA	6
4.1. BUDOWA KOTŁA	6
4.2. ZASADA DZIAŁANIA	8
4.3. WYPOSAŻENIE KOTŁA	9
4.4. DANE TECHNICZNE.....	10
4.5. PALIWO	11
5. TRANSPORT I MAGAZYNOWANIE KOTŁA	12
6. MONTAŻ KOTŁA	12
6.1. WYMAGANIA DOTYCZĄCE KOTŁOWNI	13
6.2. USTAWIENIE KOTŁA W POMIESZCZENIU KOTŁOWNI	14
6.3. PODŁĄCZENIE KOTŁA DO KOMINA.....	15
6.4. PODŁĄCZENIE KOTŁA Z INSTALACJĄ GRZEWCZĄ	17
6.5. PODŁĄCZENIE KOTŁA Z INSTALACJĄ ELEKTRYCZNĄ	23
7. OBSŁUGA I EKSPLOATACJA	25
7.1. NAPEŁNIANIE WODĄ	25
7.2. ROZRUCH ZEROWY (INSTRUKCJA DLA INSTALATORA).....	25
7.3. ROZPALANIE I EKSPLOATACJA KOTŁA.....	26
7.4. CZYSZCZENIE KOTŁA	29
7.5. WYGASZANIE KOTŁA	30
7.6. WYŁĄCZENIE KOTŁA Z PRACY.....	30
7.7. WARUNKI BEZPIECZEJ EKSPLOATACJI	31
7.8. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZAPALENIA SIĘ SADZY W KOMINIE ...	32
7.9. STANY NIEPRAWIDŁOWEJ PRACY KOTŁA.....	33
8. HAŁAS	35
9. LIKWIDACJA KOTŁA	35
10. WARUNKI GWARANCJI.....	36
11. ROZRUCH KOTŁA	40
12. KARTA GWARANCYJNA	44
DEKLARACJA ZGODNOŚCI WE	48
KARTA PRODUKTU ZGODNIE Z ROZPORZĄDZENIEM UE 2015/1187	49
KARTY PRODUKTU ZGODNIE Z ROZPORZĄDZENIEM UE 2015/1189	50

1. WSTĘP

Niniejsza dokumentacja techniczno-ruchowa zawiera dane dotyczące budowy, działania, instalacji oraz obsługi kotłów wodnych Kamen. W treści tej dokumentacji zawarto informacje umożliwiające bezpieczną oraz energooszczędną eksploatację kotła, a stosowanie się do jej zapisów pozwoli na długoletnią pracę urządzenia.

Wszelkie ważniejsze informacje zawarte w niniejszej instrukcji wyróżniono znakiem ostrzegawczym takim jak poniżej, natomiast tekst wskazówki lub ostrzeżenia został wyróżniony pogrubioną czcionką.

Nieprzestrzeganie przez osobę instalującą kocioł oraz przez użytkownika przepisów i wskazówek zawartych w niniejszej dokumentacji zwalnia producenta kotłów od wszelkich zobowiązań i gwarancji.

2. INFORMACJE OGÓLNE

Przed przystąpieniem do instalowania kotła należy dokładnie zapoznać się z niniejszą instrukcją obsługi kotła oraz ze wszelkimi dołączonymi instrukcjami podzespołów kotła. Ponadto należy sprawdzić czy kocioł wyposażony jest kompletnie oraz czy nie uległ uszkodzeniu podczas transportu.

Montaż kotła obowiązkowo należy wykonać zgodnie z obowiązującymi normami kraju przeznaczenia. Należy stosować się do wskazówek zawartych w niniejszej instrukcji. Montaż powinien być wykonany przez wykwalifikowany personel. Niewłaściwy montaż może prowadzić do obrażeń osób i zwierząt oraz szkód na rzeczach materialnych, za co producent nie ponosi odpowiedzialności. Kocioł może być wykorzystywany wyłącznie do celu, dla którego został przewidziany. Jakikolwiek inne użycie należy traktować jako niewłaściwe i potencjalnie niebezpieczne.

W przypadku nieprawidłowego montażu bądź eksploatacji spowodowanych nieprzestrzeganiem obowiązujących przepisów prawnych bądź wskazówek zawartych w niniejszej instrukcji producent nie ponosi odpowiedzialności za urządzenie i uchyla się od udzielonej gwarancji.

Dobór kotła grzewczego do ogrzewanego budynku przeprowadza się na podstawie bilansu cieplnego budynku, ze szczególnym uwzględnieniem strat wynikających z przesyłu ciepła do obiektu.

3. PRZEZNACZENIE KOTŁA

Kotły Kamen przeznaczone są do ogrzewania budynków mieszkalnych jedno- lub wielorodzinnych, budynków gospodarczych, punktów handlowych, itp.

Kotły Kamen MULTI K5 przeznaczone są do instalacji centralnego ogrzewania systemu otwartego/zamkniętego z grawitacyjnym lub wymuszonym obiegiem wody, zabezpieczonej zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami krajowymi lub unijnymi (szczegóły niżej).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami kotły grzewcze Kamen nie podlegają odbiorowi przez rejonowy Urząd Dozoru Technicznego (szczegóły niżej).

Dobór kotła do ogrzewanego obiektu przeprowadza się na podstawie bilansu cieplnego budynku (sporządzonego zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi lub unijnymi np. PN-EN 12831-1:2017-08), uwzględniając m.in. docieplenie budynku, strefy klimatyczne, itp. Moc kotła należy dobrać z zapasem do 10% w stosunku do faktycznego zapotrzebowania wynikającego z bilansu cieplnego budynku.

Kotły Kamen mogą pracować z systemem ciepłej wody użytkowej za pośrednictwem wymiennika ciepła spełniającego obowiązujące normy.

Kotły Kamen przeznaczone są do pracy w instalacjach centralnego ogrzewania systemu otwartego/zamkniętego z grawitacyjnym lub wymuszonym obiegiem wody, zabezpieczonej zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami krajowymi lub unijnymi (PN-EN 12828+A1:2014-5 Instalacje grzewcze w budynkach – Projektowanie wodnych instalacji centralnego ogrzewania). Zamontowana instalacja musi spełniać szczegółowe wymagania norm kraju przeznaczenia dotyczących zabezpieczenia wodnego urządzeń grzewczych systemu otwartego oraz naczyń wzbiorczych systemu otwartego lub systemu zamkniętego wraz z wyposażeniem: zawór bezpieczeństwa, naczynie przeponowe, armatura kontrolno-pomiarowa, urządzenie do odprowadzenia nadmiaru ciepła.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj:

- Obwieszczeniem Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 29 czerwca 2018 r. (Dz. U. 2018 poz. 1351),
- Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2012 r. (Dz. U. nr 0/2012, poz. 1468),
- Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 lipca 2003 r. (Dz. U. 2003 nr 135, poz. 1269),

kotły instalowane w systemie otwartym oraz kotły o mocy znamionowej do 70kW instalowane w instalacjach systemu zamkniętego, zgodnie z zaleceniami instrukcji obsługi nie podlegają odbiorowi przez rejonowy Urząd Dozoru Technicznego.

Maksymalna temperatura wody w kotle nie może przekroczyć 85°C. Maksymalne dopuszczalne ciśnienie PS wynosi 1.8 bar, a ciśnienie prób 3,5 bar. Specyfikacja pracy kotła c.o. na paliwa stałe wymaga nadzoru urządzenia w postaci codziennej kontroli parametrów pracy. W przypadku braku prądu wymagany jest stały nadzór nad kotłem.

4. OPIS KOTŁA

4.1. BUDOWA KOTŁA

Konstrukcja i wykonywanie kotłów Kamen są zgodne z normą PN-EN 303-5:2012 oraz wymogami zasadniczymi w zakresie bezpieczeństwa określonymi w stosowanych rozporządzeniach (dyrektywach UE).

Kotły Kamen MULTI K5 zostały przebadane przez Akredytowane Laboratorium Badawcze i uzyskały świadectwo badań potwierdzające spełnienie wymagań 5 klasy wg normy PN-EN 303-5:2012. Ponadto spełniają wymagania ekoprojektu (ecodesign) określone Rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe.

Informujemy, że dokonywanie jakichkolwiek modyfikacji i przeróbek kotła do realizowania czynności innych niż przewidziane przez producenta jest zabronione, w szczególności próby przystosowania kotła do spalania poza paleniskiem automatycznym.

Nowoczesne kotły charakteryzują się niską temperaturą spalin. Aby zapobiec szybkiej korozji wymiennika należy zastosować rozwiązania zapewniające temperaturę wody powrotnej na poziomie minimum 55°C. Jest to warunek uznania roszczeń gwarancyjnych na szczelność wymiennika.

a) Korpus kotła

Kotły grzewcze Kamen Multi K5 to niskotemperaturowe kotły centralnego ogrzewania z automatycznym zespołem podającym i spalającym paliwo. Korpus wodny wykonany jest jako konstrukcja spawana z blach stalowych o grubości 6mm (stal kotłowa P265GH) dla elementów posiadających kontakt ze spalinami oraz 4mm (stal konstrukcyjna S235JR) dla pozostałych elementów.

b) Izolacja korpusu

Przestrzeń pomiędzy korpusem kotła, a jego obudową wypełniona jest materiałem izolacyjnym w postaci wełny mineralnej. Obudowa kotła wykonana jest z blach stalowych DC01 o grubości 1mm, malowanych proszkowo, co zapewnia długotrwałe właściwości estetyczne oraz antykorozyjne.

c) Mufy zasilania i powrotu

W górnej części wymiennika przyspawany jest króciec wody zasilającej (5), z którego podgrzany czynnik grzewczy wypływa do instalacji, a w dolnej tylnej części - króciec wody powrotnej(7), którym woda powraca. Na tylnej ścianie znajduje się również króciec spustowy(8).

d) Drzwiczki

Na frontowej części kotła znajdują się szczelnie zamykane i izolowane drzwiczki. Wykonane są one z blach stalowych o grubości 4mm. Mocowanie drzwiczek (zawias oraz zamknięcie) umożliwia regulację docisku uszczelnienia. W kotle Kamen Multi K5 wyróżniamy trzy typy drzwiczek:

- Drzwiczki wyczystne (górne)(2): służące do czyszczenia powierzchni ogrzewalnych wymiennika oraz zawiorowaczy spalin;
- Drzwiczki wyczystne (środkowe)(3): służące do czyszczenia powierzchni ogrzewalnych wymiennika oraz wkładów szamotowych;
- Drzwiczki popielnika i palnika(4): służące do obsługi palnika automatycznego oraz obserwacji procesu spalania. Drzwiczki te służą również do opróżniania i czyszczenia popielnika.

e) Zespół podający paliwo

Zespół podający paliwo(12) napędzany jest motoreduktorem(14) i zamontowany jest z boku kotła. Układ podajnika wyposażony jest w ścinany element zabezpieczający (sworzeń), który zabezpiecza przekładnię i silnik w momencie zablokowania mechanizmu podawania. W przypadku zerwania sworznia należy usunąć przyczynę zablokowania mechanizmu i wymienić sworzeń. Szczegółowe informacje na temat działania, obsługi i eksploatacji znajdują się w instrukcji obsługi podajnika paliwa.

f) Zasobnik paliwa

Zasobnik paliwa (17) wykonany jest z blach stalowych o grubości 2,5mm. Wyposażony jest w szczelnie zamykaną pokrywę(18) domykaną za pomocą klamr dociągających (19). Zasobnik montowany jest na zespole podającym paliwo. W zasobniku zastosowano dodatkowe zabezpieczenie przed cofaniem płomienia w postaci systemu wyrównującego ciśnienie, który dodatkowo pełni funkcję osuszania paliwa i poprzez wentylowanie zapobiega korozji. Zasobnik wyposażono w otwór wyczystkowy(20), służący do awaryjnego wybrania paliwa. Pojemność załadowcza podana jest w tabeli nr 1.

g) Sterownik kotła

Mikroprocesorowy sterownik (11) znajduje się na górnej części obudowy kotła. Jego zadanie to zaprogramowanie pracy kotła i podajnika tak, aby na palnik podawana była optymalna dawka paliwa potrzebna do utrzymania zadanej przez użytkownika temperatury. Szczegółowe informacje na temat działania i obsługi sterownika znajdują się w osobno załączonej do kotła instrukcji obsługi mikrokontrolera.

h) Wentylator nadmuchowy

Wentylator nadmuchowy (15) obsługiwany przez sterownik służy do cyklicznego dostarczania odpowiedniej ilości powietrza na palenisko.

i) Czopuch

Kocioł posiada okrągły czopuch(9) umiejscowiony w górnej części kotła. Wyposażony jest w przepustnicę spalin, umożliwiającą regulację ich przepływu, np. w przypadku zbyt wysokiego ciągu kominowego umożliwia jego przydławienie.

4.2. ZASADA DZIAŁANIA

Paliwo na palnik transportowane jest z zasobnika przez zespół podający, którym steruje mikrokontroler. Ślimak podający napędzany jest silnikiem elektrycznym, za pośrednictwem wysokiej jakości przekładni o dużym przełożeniu. Układ podajnika wyposażony jest w ścinany element zabezpieczający (sworzeń), który zabezpiecza przekładnię i silnik w momencie zablokowania mechanizmu podawania. W przypadku zerwania sworznia należy usunąć przyczynę zablokowania mechanizmu i wymienić sworzeń. Palenisko palnika znajduje się w komorze spalania kotła. Na palniku następują wszystkie procesy prowadzące do spalania podawanego paliwa z udziałem powietrza dostarczonego wentylatorem nadmuchowym. Powietrze na palenisko trafia przez kanałowe dysze rozmieszczone na żeliwnym palenisku. Podajnik podając nowe paliwo na palnik powoduje samoczynny spadek paliwa wypalonego w postaci popiołu do popielnika, w którym dla wygody użytkownika umiejscowiona jest wyciągana szuflada.

Gorące spaliny przepływają przez wymiennik o poziomym układzie kaset, gdzie oddając ciepło ulegają schłodzeniu. Wysoka sprawność wymiennika sprawia, że znacznie wychłodzone spaliny trafiają do komina przez czopuch kotła.

Sprawne palenisko kotła w raz z dobrze dobranymi parametrami sterownika pozwala na spalanie takiej ilości paliwa, jaka jest niezbędna do utrzymania zadanej przez użytkownika temperatury. Sterownik dokonuje ciągłych pomiarów i na ich podstawie odpowiednio steruje pracą podajnika i wentylatora.

Zaletą pracy kotła jest prosta obsługa polegająca na okresowym uzupełnianiu paliwa w zasobniku i usunięciu popiołu z popielnika. Po rozpaleniu kocioł nie wymaga stałej obsługi (wymaga nadzoru), a jego eksploatacja może odbywać się w sposób ciągły przez cały sezon grzewczy. Ważne aby systematycznie wykonywać czynności konserwacyjno-czyszczące, co pozwoli na długą i bezawaryjną pracę urządzenia. Poza sezonem kocioł może współpracować z bojlerem w układzie ciepłej wody użytkowej.

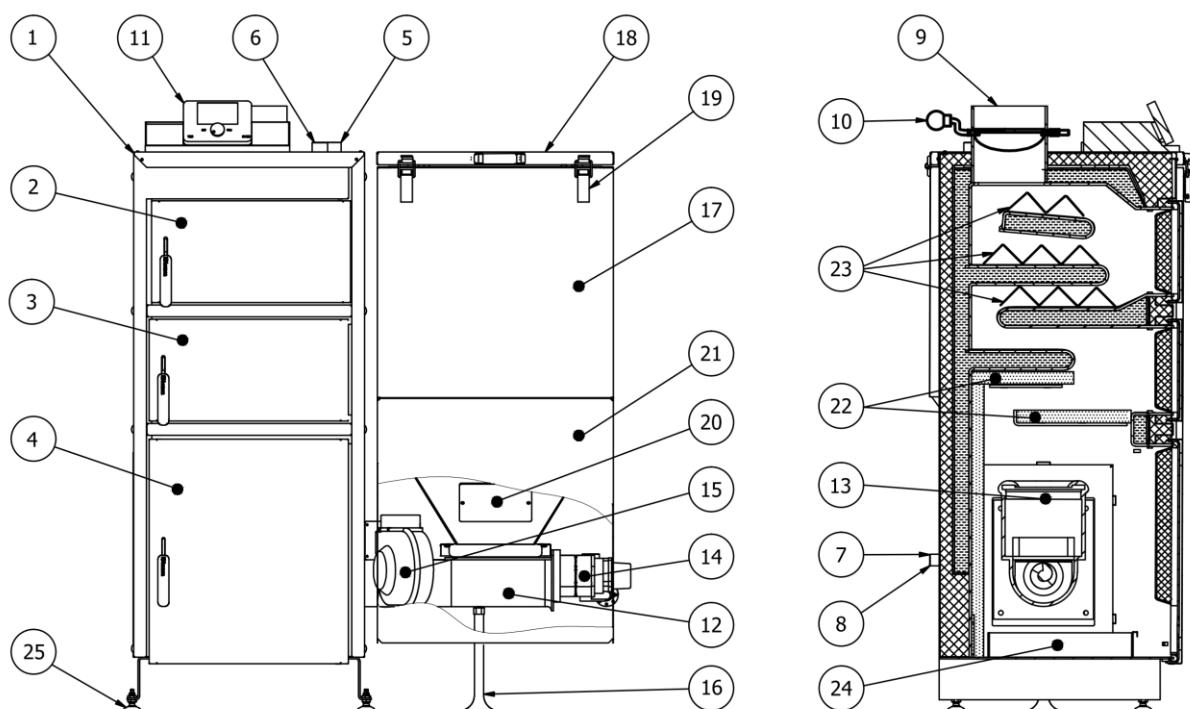
Kotły Kamen MULTI K5 nie są wyposażone są w dodatkowe palenisko rusztowe i nie ma możliwości montażu takiego paleniska. Kocioł może pracować tylko w trybie automatycznym.

Aby kocioł pracował prawidłowo, należy zapewnić minimalny odbiór ciepła na poziomie 30% mocy znamionowej.

Kotłownia z kotłem na paliwo stałe nie jest kotłownią bezobsługową i wymaga okresowego nadzoru. W czasie pracy kotła wymagane jest codzienne kontrolowanie stanu pracy kotła, aby uniknąć powstania sytuacji awaryjnych.

Rys 1. Schemat kotła Kamen MULTI K5 (podstawowe elementy kotła + przekrój).

1-korpus kotła; 2-górne drzwiczki wyczystne; 3-środkowe drzwiczki wyczystne; 4-drzwiczki paleniska i popielnika; 5-króciec zasilający; 6-króciec $\frac{3}{4}$ cala; 7-króciec wody powrotnej; 8-króciec spustowy; 9-czopuch kotła; 10-przepustnica spalin; 11-sterownik elektroniczny; 12-układ podawania paliwa; 13-palenisko palnika; 14-motoreduktor; 15-wentylator nadmuchowy; 16-stopka podporowa; 17-zasobnik paliwa; 18-pokrywa zasobnika; 19-klamry dociskające zamknięcie; 20-wyczystka zasobnika; 21-osłona podajnika; 22-panele ceramiczne; 23-zawiorowacze spalin; 24-szuflada popielnika; 25-stopki poziomujące;

4.3. WYPOSAŻENIE KOTŁA

Kocioł Kamen dostarczany jest do klienta w stanie zmontowanym. W zakres dostawy mogą wchodzić dodatkowe elementy czy podzespoły, według złożonego zamówienia.

a) Standardowe wyposażenie kotła:

- Zasobnik na paliwo;
- Sterownik elektroniczny;
- Układ podawania paliwa z palnikiem;
- Wentylator nadmuchowy;
- Zawiorowacze spalin;
- Panele ceramiczne;
- Szuflada na popiół;
- Narzędzia obsługowe: łopatką, skrobak;
- Stopki poziomujące (4szt.);

b) Dokumentacje:

- Niniejsza instrukcja obsługi kotła z kartą gwarancyjną;
- Instrukcja obsługi podajnika paliwa;
- Instrukcja obsługi sterownika elektronicznego;
- Instrukcja obsługi wentylatora nadmuchowego;

W zakres dostawy mogą wchodzić dodatkowe elementy czy podzespoły, według złożonego zamówienia:

- Zestaw **Kamen Control** – zalecany przez producenta (jest to grupa pompowa chroniąca kocioł przed zbyt niską temperaturą powracającą z instalacji, a tym samym eliminuje zjawisko korozji niskotemperaturowej). Prawidłowy montaż zestawu wydłuża gwarancję na szczelność wymiennika do **7 lat**.

- Wężownica schładzająca – montowana w przypadku pracy kotła w układzie zamknięty, jeśli kocioł został w takiej wersji zamówiony. Nie ma możliwości zamontowania wężownicy schładzającej do standardowego kotła.

4.4. DANE TECHNICZNE

Tabela 1. Podstawowe dane techniczne kotła Kamen MULTI K5.

Parametr	Jedn.	Kamen MULTI K5					
Znamionowa moc cieplna	kW	12	15	20	26	32	48
Zakres mocy	kW	3,6÷12	4,5÷15	6÷20	7,8÷26	9,6÷32	14,4÷48
Powierzchnia grzewcza	m ²	1.4	1.8	2.4	2.9	3.5	5.5
Klasa wg PN-EN 303-5:2012	-	5	5	5	5	5	5
Spełnia wymogi Ecodesign (Ekoprojekt)	-	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
Klasa efektywności energetycznej	-	B	B	B	B	B	C
Szerokość maksymalna (A)	mm	1150	1090	1200	1200	1250	1550
Szerokość kotła (A1)	mm	475	475	545	545	615	745
Szerokość zasobnika	mm	560	560	560	560	560	750
Szerokość kotła z zasobnikiem (A2)	mm	1090	1090	1125	1125	1200	1530
Głębokość maksymalna (B)	mm	635	670	670	750	750	1050
Gł. obudowy kotła z drzwiczkami (B1)	mm	540	575	575	655	655	955
Długość czopucha	mm	105	105	105	105	105	105
Wysokość maksymalna (H)*	mm	1375	1415	1415	1415	1415	1745
Wysokość kotła (H1)*	mm	1250	1290	1290	1290	1290	1620
Wysokość zasilania (H2)*	mm	1370	1310	1310	1310	1310	1640
Wys. do górnej krawędzi czopucha (H3)*	mm	1355	1395	1395	1395	1395	1725
Średnica czopucha (ΦD)	Ø mm	Ø158	Ø158	Ø178	Ø178	Ø178	Ø194
Wysokość powrotu (H4)*	mm	345	345	345	345	345	345
Pojemność zasobnika	kg	~180	~180	~180	~180	~180	~300
Masa kotła	kg	430	480	530	570	620	780
Pojemność wodna	l	58	65	77	95	107	188
Sprawność cieplna	%	~ 89,3 - 92,5					
Maksymalne ciśnienie robocze	bar	1.8					
Temp. wody na zasilaniu (min-max)	°C	55 - 90					
Średnica zasilania i powrotu	cal	G 1 1/2					G 2 1/2
Zasilanie elektryczne	V/Hz	~230 / 50					
Wymagany ciąg spalin	Pa	20	20	22	24	27	33
Minimalna wysokość komina	m	6	6	7	8	8	10
Minimalny przekrój komina	mm	Ø170	Ø170	Ø190	Ø200	Ø220	Ø250
	cm x cm	15x15	15x15	17x17	18x18	20x20	22x22
Pow. ogrzewanych pomieszczeń**	m ²	70-120	120-150	150-200	200-260	260-320	320-500
Pow. ogrzewanych pomieszczeń***	m ²	90-160	160-200	200-260	260-340	340-420	420-660

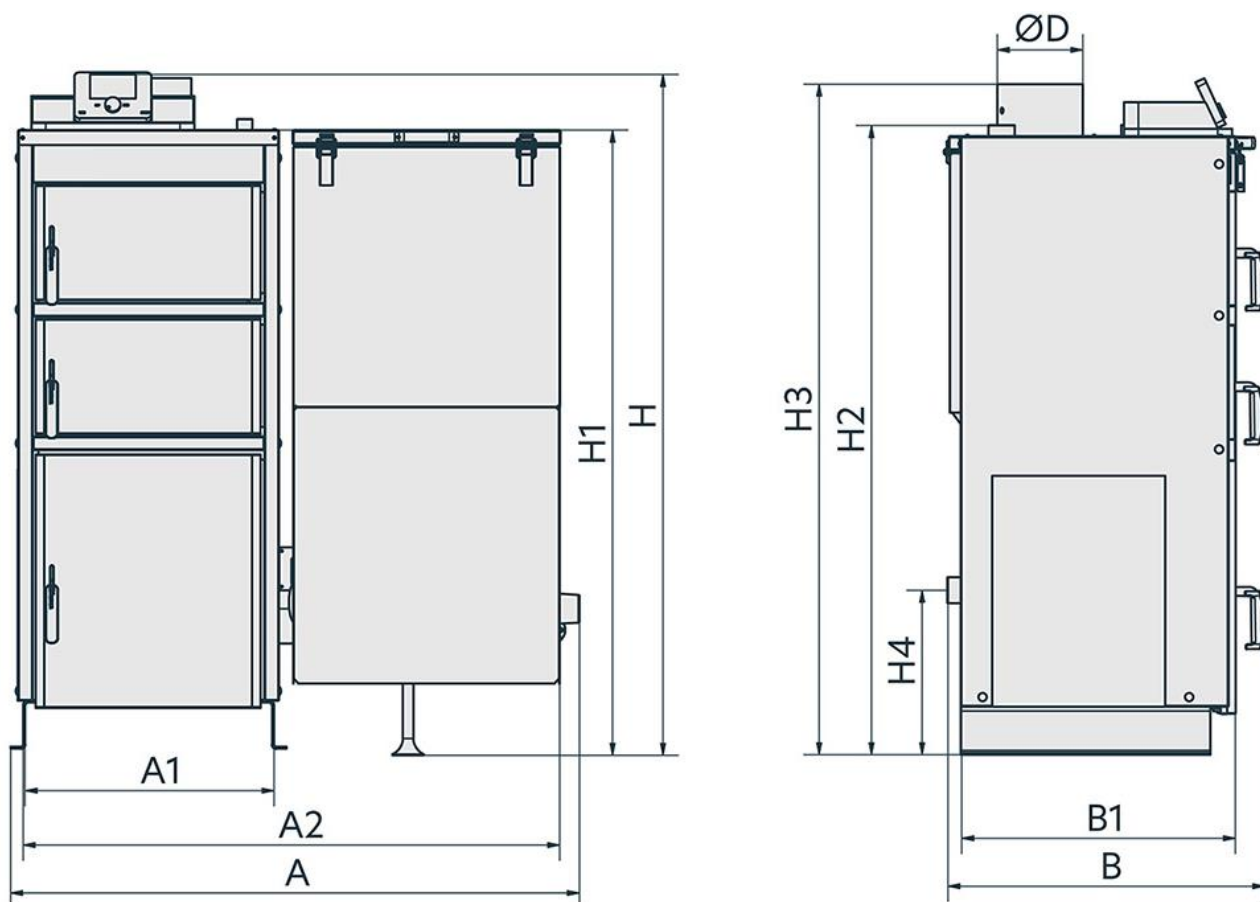
* w przypadku zastosowania stopek regulacyjnych wysokość zwiększa się o 24 do 32mm

** maksymalna powierzchnia ogrzewanych pomieszczeń podana dla jednostkowego zapotrzebowania budynku na ciepło $q=100\text{W/m}^2$

*** maksymalna powierzchnia ogrzewanych pomieszczeń podana dla jednostkowego zapotrzebowania budynku na ciepło $q=75\text{W/m}^2$

Producent zastrzega sobie prawo do zmian konstrukcyjnych oraz danych technicznych ze względu na ciągłą pracę nad modernizacją i udoskonalaniem kotłów Kamen.

Rys. 2. Podstawowe wymiary kotła Kamen Multi K5.

4.5. PALIWO

Podstawowym paliwem do opalania kotłów typoszeregu Kamen MULTI K5 jest węgiel kamienny sortymentu groszek (groszek energetyczny, płukany, typ 31.2 o nazwie handlowej eko-groszek) klasy A1 wg PN-EN 303-5:2012. Dokładne parametry paliwa przedstawiono poniżej:

- Granulacja: 5-25mm
- Wartość opałowa: $> 28 \text{ MJ/kg}$
- Zawartość popiołu: 2-7 %
- Temperatura stapiania popiołu: $>1200^{\circ}\text{C}$

- Zawartość wilgoci: $\leq 11\%$
- Zawartość siarki: $< 0,6\%$
- Zawartość części lotnych: 15-30%
- Spiekalność: węgiel nie powinien się zlepić podczas palenia

. Właściwy dobór paliwa pozwoli nie tylko zaoszczędzić na zużyciu opału, ale zmniejszy również nakład czasu pracy potrzebnego na obsługę kotła. Rodzaj paliwa oraz w znacznym stopniu jego wilgotność ma również znaczenie dla uzyskania odpowiedniego efektu grzewczego kotła. Paliwo powinno być suche, gdyż palenie mokrym paliwem prowadzi do przyspieszonego zużycia kotła.

Kocioł Kamen MULTI K5 nie posiada dodatkowego paleniska i nie ma możliwości jego montażu. Spalanie może odbywać się tylko i wyłącznie na palenisku automatycznym i paliwie o właściwościach podanych powyżej.

W kotłach Kamen MULTI K5 nie wolno spalać innych paliw poza zalecanym.

Do spalania w kotle Kamen Multi K5 dozwolony jest tylko i wyłącznie typ paliwa podany powyżej, zgodny z podanymi parametrami.

Firma Kamen nie ponosi odpowiedzialności za uszkodzenia lub nieprawidłowe spalanie powstałe na wskutek niewłaściwego doboru paliwa.

Stosowanie nieodpowiednich paliw z jednoczesnym utrzymywaniem niskich temperatur spalin oraz temperatury wody powrotnej poniżej 55°C prowadzi do przyspieszonego zużycia kotła i obniża jego sprawność. Spowodowane to jest wykraplananiem się produktów spalania (azot i siarka), które łącząc się z wodą tworzą agresywne środowisko powodujące korodowanie kotła.

5. TRANSPORT I MAGAZYNOWANIE KOTŁA

Kotły Kamen dostarczane są do klienta w stanie zmontowanym. Kotły umieszczone są na palecie oraz zapakowane w opakowanie foliowe.

Kotły Kamen należy transportować wyłącznie w pozycji pionowej. Transport w pozycji poziomej może trwale uszkodzić obudowę kotła oraz jego osprzęt. Zabrania się również piętrowania kotłów podczas transportu i magazynowania.

Osprzęt, wyposażenie, instrukcje obsługi i karty gwarancyjne umieszczone są wewnątrz kotła. Po otrzymaniu i rozpakowaniu kotła należy sprawdzić kompletność dostawy, gdyż zgłoszenia na brak osprzętu bez potwierdzenia punktu sprzedaży nie będą rozpatrywane.

6. MONTAŻ KOTŁA

Montaż i uruchomienie kotła mogą wykonać tylko osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje. Przed przystąpieniem do podłączenia kotła do instalacji centralnego

ogrzewania i kanału kominowego należy dokładnie zapoznać się z instrukcją obsługi oraz sprawdzić czy wszystkie podzespoły są sprawne, a kocioł posiada kompletne wyposażenie.

Przed przystąpieniem do montażu kotła należy bezwzględnie zapoznać się z niniejszą instrukcją obsługi oraz wszelkimi załączonymi instrukcjami podzespołów kotła.

Montaż kotła powinna wykonać osoba o właściwych uprawnieniach i kwalifikacjach. Użytkownik powinien dopilnować, aby montażu dokonano zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami.

6.1. WYMAGANIA DOTYCZĄCE KOTŁOWNI

Pomieszczenie kotłowni, w której zainstalowany zostanie kocioł powinno spełniać warunki, zależące od wymagań obecnie obowiązujących szczegółowych przepisów kraju przeznaczenia.

Na terenie Polski warunki te reguluje Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2009 roku dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Rozporządzenie to obowiązuje od dnia 8 lipca 2009 (Dz. U. Nr 56/2009 poz. 461), jednak przywołuje zapisy dotychczasowej normy PN-B/02411 „Ogrzewnictwo. Kotłownie wbudowane na paliwo stałe. Wymagania”.

W sposób szczególny należy spełnić następujące wymagania:

- Kotłownia powinna być zlokalizowana możliwie centralnie w stosunku do ogrzewanych pomieszczeń;
- Pomieszczenie kotłowni nie może być przeznaczone na pobyt czasowy, ani stały dla ludzi;
- Musi być to oddzielne pomieszczenie techniczne o wysokości nie mniejszej niż 2,2m w nowych budynkach oraz minimum 1,9m w istniejących budynkach.
- Podłoga w pomieszczeniu, w którym znajduje się kocioł powinna być wykonana z materiałów niepalnych;
- Kotłownia powinna mieć zapewnione oświetlenie dzienne i sztuczne;
- Drzwi wejściowe do kotłowni powinny otwierać się na zewnątrz i muszą być wykonane z materiałów niepalnych;
- Kotłownia o mocy cieplnej do 25 kW powinna mieć wentylację nawiewną w postaci niezamykalnego otworu o powierzchni co najmniej 200 cm²;
- Kotłownia o mocy cieplnej powyżej 25 kW powinna mieć kanał nawiewny o przekroju nie mniejszym niż 50% powierzchni przekroju komina, nie mniej jednak niż 20x20 cm. Otwór wylotowy z kanału nawiewnego powinien znajdować się nie wyżej niż 1 m od poziomu podłogi kotłowni;

- Kotłownia o mocy cieplnej do 25 kW powinna mieć wentylację wywiewną pod stropem pomieszczenia w postaci niezamykalnego otworu o przekroju nie mniejszym niż 14x14 cm;
- Kotłownia o mocy cieplnej powyżej 25 kW powinna mieć kanał wywiewny o przekroju nie mniejszym niż 25% powierzchni przekroju komina, nie mniej jednak niż 14x14 cm, wyprowadzonym ponad dach oraz umiejscowionym jeżeli to możliwe, obok komina;
- Otwory wentylacji nawiewnej i wywiewnej powinny być zabezpieczone siatką stalową;
- Paliwo powinno być składowane w wydzielonym pomieszczeniu lub w kotłowni, jednak nie bliżej niż 40 cm od kotła.

W pomieszczeniu kotłowni zabronione jest stosowanie mechanicznej wentylacji wyciągowej.

Należy zapewnić dopływ wystarczającej ilości świeżego powietrza do kotłowni, gdyż jego niedobór zagraża tzw. niepełnym spalaniem i powstawaniem tlenku węgla.

Ze względów bezpieczeństwa zaleca się wyposażenie kotłowni w czujnik tlenku węgla (CO) oraz czujnik dymu.

6.2. USTAWIENIE KOTŁA W POMIESZCZENIU KOTŁOWNI

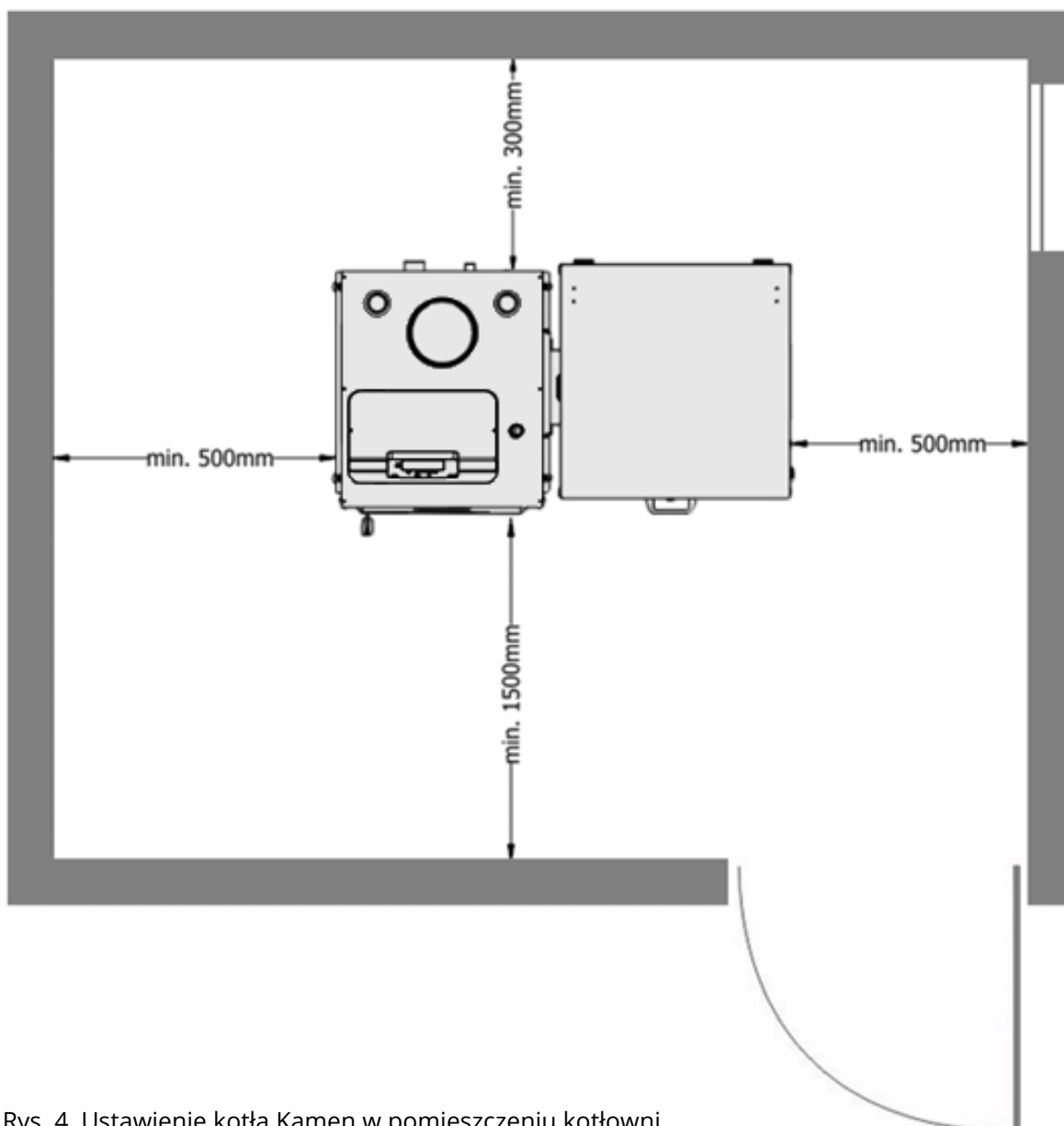
Kocioł powinien być ustawiony w taki sposób, aby umożliwić łatwą i bezpieczną obsługę paleniska, zasyp paliwa, czyszczenie kotła oraz inne czynności serwisowe. W szczególności należy zapewnić dostęp do drzwiczek, wyczystek oraz przewodu kominowego w celu okresowego usuwania pozostałości procesu spalania.

Podłoga w kotłowni powinna być wykonana z materiałów niepalnych lub obita blachą stalową na odległości minimum 0,5m od krawędzi kotła. Nie wymaga się specjalnych fundamentów, jednak zaleca się umieszczenie kotła na podeście o wysokości minimum 50mm. Dopuszczalne jest bezpośrednio ustawienie kotła na niepalnej posadzce, w przypadku gdy nie ma możliwości napływu wód gruntowych. Podłoże, na którym spoczywa kocioł powinno być dokładnie wypoziomowane. W przypadku niedokładnego wypoziomowania podłoża istnieje możliwość montażu stopek regulacyjnych w celu dokładnego ustalenia położenia kotła względem podłogi (stopki regulacyjne znajdują się w standardowym wyposażeniu kotła).

Niedopuszczalne jest narażanie kotłów na przebywanie w mokrych lub wilgotnych pomieszczeniach, gdyż przyczynia się to do przyspieszonej korozji kotła, co może spowodować zniszczenie kotła w bardzo krótkim czasie.

Ustawienie kotła powinno uwzględniać możliwość swobodnego dokonywania czyszczenia oraz bezpośredni kontakt z każdej strony. Przy ustawianiu kotła należy brać pod uwagę wytrzymałość podłoża oraz warunki ochrony przeciwpożarowej

(zapewnienie odpowiednich odległości od innych materiałów w zależności od stopnia ich palności).

Rys. 4. Ustawienie kotła Kamen w pomieszczeniu kotłowni.

6.3. PODŁĄCZENIE KOTŁA DO KOMINA

Wykonanie przewodu kominowego (wysokość i przekrój komina) powinno być zgodne z wymogami obecnie obowiązujących, szczegółowych przepisów kraju przeznaczenia (np. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2009 roku dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie /Dz.U. 56/2009 poz. 461/).

Najmniejszy wymiar przekroju lub średnicy murowanych przewodów kominowych spalinowych o ciągu naturalnym powinna wynosić co najmniej 14cm, a przy zastosowaniu stalowych wkładów wymiar średnicy co najmniej 12cm. Dokładne minimalne wymiary dla poszczególnych mocy kotła zestawiono w tabeli 1. Przed przystąpieniem do montażu kotła należy sprawdzić czy przekrój komina jest dostateczny oraz czy komin jest wolny od połączeń innych obiektów grzewczych.

Ściany kanału kominowego powinny być gładkie, szczelne, bez przewężeń i załamania. Czopuch należy podłączyć do komina za pomocą przyłącza z blachy o grubości minimum 3mm, które należy nasadzić na wylot czopucha, osadzić w kominie i dobrze uszczelnić. Przyłącze powinno lekko wznosić się ku górze przy kominie (kąt 5-20°).

Wymagany ciąg dla prawidłowej pracy kotła przedstawiono w tabeli 1. Zbyt niski ciąg może sprzyjać wytwarzaniu się sadzy osiadającej na kanałach konwekcyjnych kotła. W przypadku, gdy nie ma możliwości zapewnienia zalecanych parametrów komina i ciąg komina jest zbyt niski można zastosować wentylator wyciągowy spalin lub nasadę kominową z wbudowanym wentylatorem, która wspomaga i stabilizuje ciąg spalin. Jeżeli ciąg kominowy jest za wysoki, co będzie powodować nadmierne zasysanie powietrza do komory paleniskowej powiększając straty ciepłe należy skorzystać z wbudowanej w czopuch przepustnicy, przysłaniając ją.

Zbyt słaby ciąg kominowy będzie powodował osiadanie pary wodnej na wymienniku, co prowadzi do szybkiego zniszczenia kotła. Zbyt słaby ciąg może również powodować dymienie z drzwiczek kotła i otworów wyczystnych.

Wysoka sprawność kotłów Kamen, a co za tym idzie niska temperatura spalin sprawia, że zaleca się stosować wkład kominowy wykonany ze stali nierdzewnej żaroodpornej.

Ważne, aby komin zaczynał się od poziomu podłogi kotłowni, bowiem spaliny wydostające się z kotła powinny mieć możliwość odbicia. W dolnej części komina powinna znajdować się szczelnie zamykana wyczystka. Celem uniknięcia powstawania ciągu wstecznego w przewodzie kominowym, należy jego wysokość wyprowadzić ponad kalenicę dachu nie mniej niż 1,5m. Nowy komin należy osuszyć oraz wygrzać przed rozpaleniem kotła. Kominy z rur stalowych powinny być wyższe o około 20% od kominów murowanych.

Niska temperatura spalin wylotowych, spowodowana wysoką sprawnością urządzenia może powodować emisję spalin mokrych, osadzanie się sadzy, niewystarczający ciąg kominowy. Może to być przyczyną zawilgocenia i korozji kominów murowanych. Zaleca się stosowanie wkładu kominowego ze stali nierdzewnej kwasoodpornej. W przypadku modernizacji istniejących kanałów kominowych zalecany jest system odprowadzania spalin ze stali szlachetnej jednościenny lub dwuścienny (w zależności od miejsca montażu), natomiast w nowobudowanych obiektach zalecany jest system odprowadzania spalin ceramiczny odporny na działanie kondensatu, izolowany termicznie, z przewietrzaniem.

Stan techniczny i drożność komina, do którego podłączony jest kocioł powinny być sprawdzone i potwierdzone przez uprawnionego kominiarza przed podłączeniem kotła, a następnie kontrolowane przynajmniej raz do roku.

Nowy komin należy osuszyć i wygrzać przed uruchomieniem kotła.

Stan techniczny komina powinien być sprawdzany co najmniej raz w roku przez uprawnionego kominarza.

6.4. PODŁĄCZENIE KOTŁA Z INSTALACJĄ GRZEWCZĄ

Instalacja centralnego ogrzewania do której podłączony będzie kocioł musi spełniać wymagania szczegółowych przepisów kraju przeznaczenia, dotyczących zabezpieczenia urządzeń wodnych systemu otwartego lub zamkniętego.

Kocioł powinien być połączony z instalacją grzewczą za pomocą złączy śrubunkowych. Połączenie kotła z instalacją poprzez wspawanie jest równoznaczne z utratą gwarancji. Kocioł Kamen przystosowany jest do montażu w układzie otwartym, jednak przy zastosowaniu odpowiednich urządzeń zabezpieczających dozwolony jest montaż kotła w układzie zamkniętym zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami kraju przeznaczenia oraz wytycznymi producenta zawartymi poniżej.

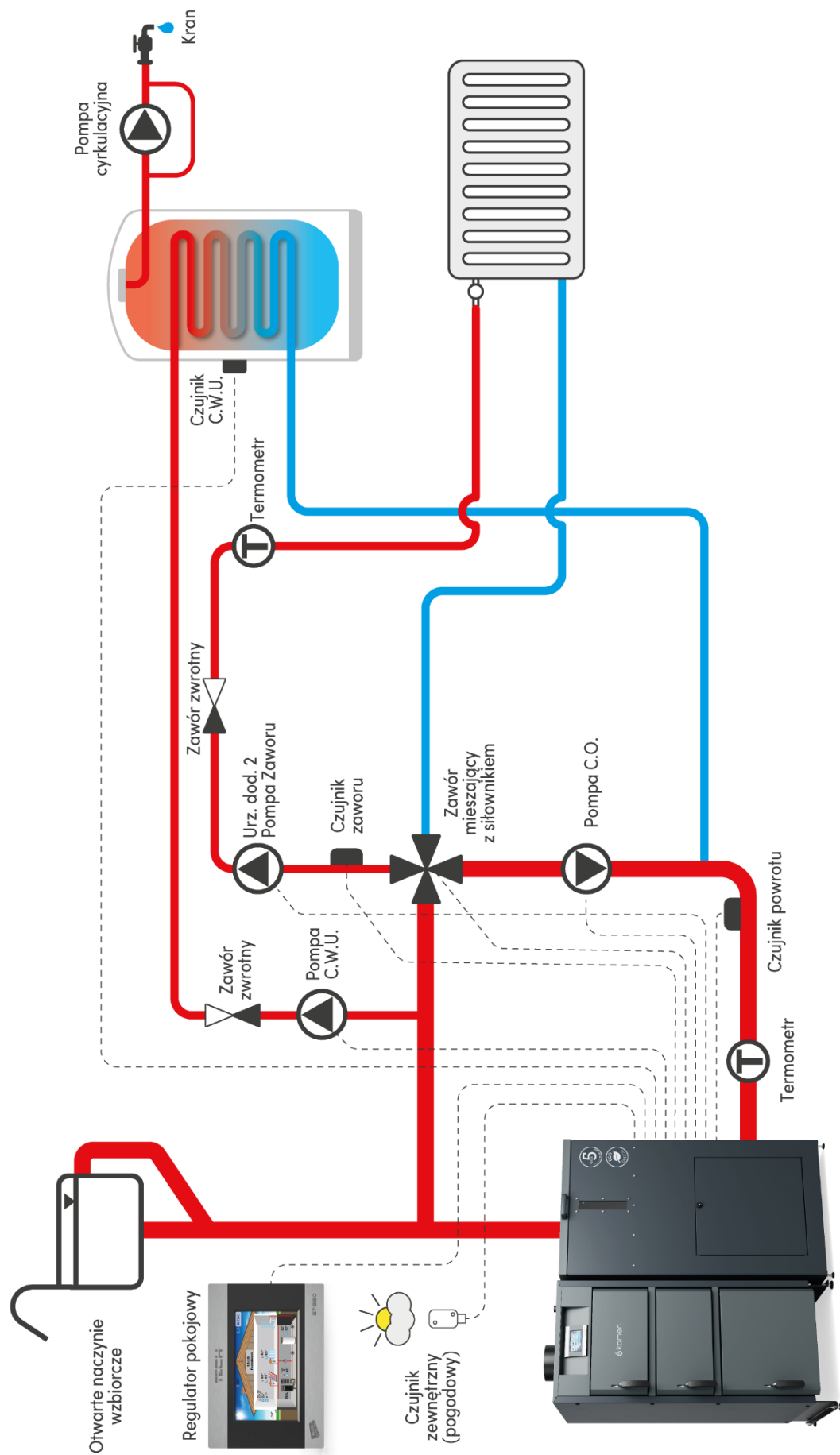

Zaleca się podłączenie kotła do instalacji grzewczej wyposażonej dowolny zawór, który zapewni stałą kontrolę temperaturę czynnika powracającego do kotła i utrzyma ją na poziomie minimum 55°C. Takie rozwiązanie ochrania kocioł przed korozją niskotemperaturową, co zapobiega przedwczesnemu jego zużyciu.

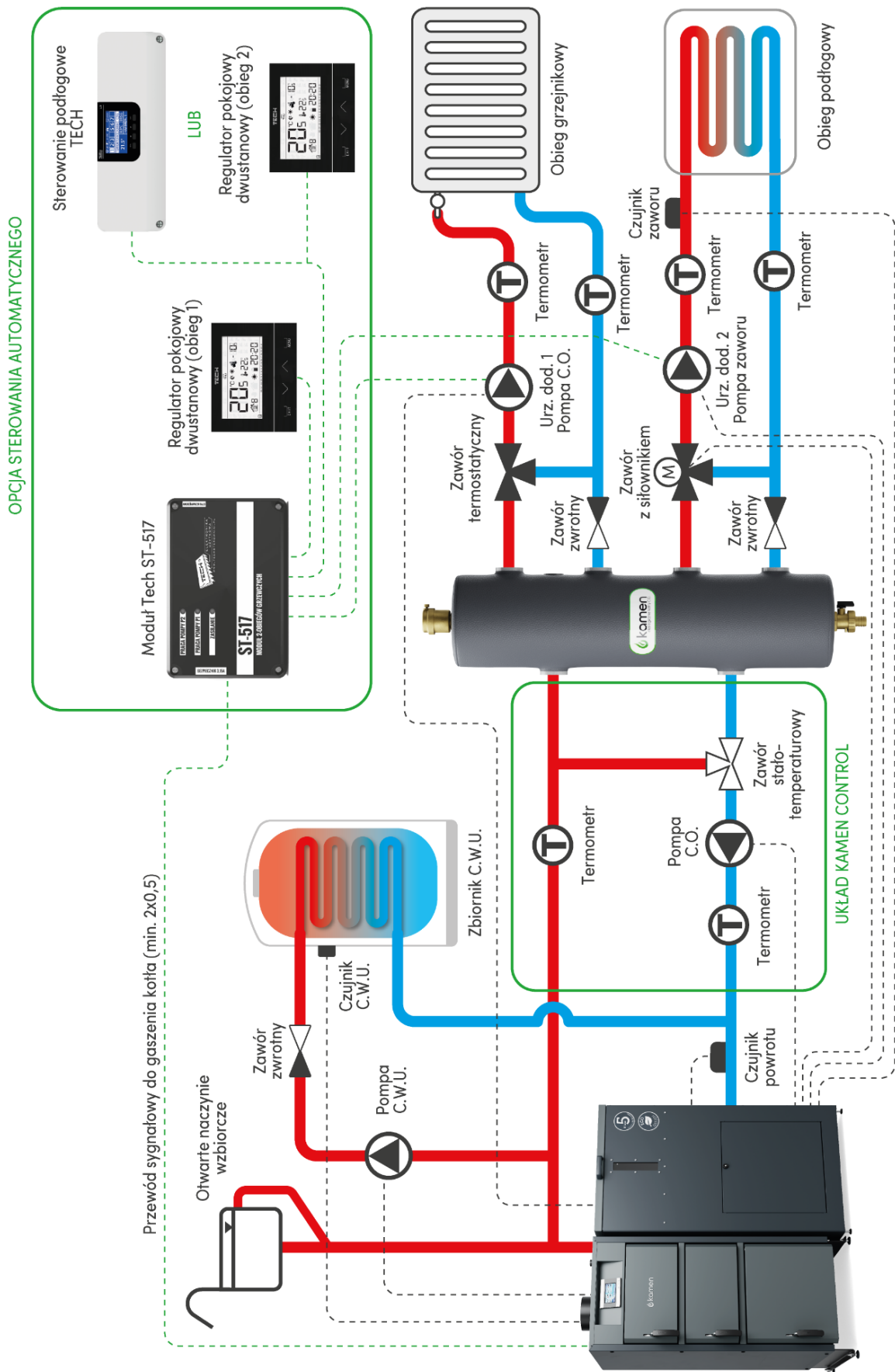
W przypadku nie stosowania się do zaleceń producenta dotyczących szczególnie minimalnej temperatury wody na powrocie (55°C) - kocioł należy obowiązkowo podłączyć do instalacji wyposażonej w zawór trój- lub czterodrogowy zabezpieczający przed korozją niskotemperaturową.

Na rysunkach 5 i 6 przedstawiono zalecane schematy wykonania instalacji z układzie otwartym z 1 i 2 obiegami grzewczymi. Więcej schematów wykonania instalacji można znaleźć na naszej stronie internetowej www.kamen.com.pl

Rys. 5. Zalecany schemat wykonania instalacji z 1 obiegiem grzewczym

Rys. 6. Zalecany schemat wykonania instalacji z 2 obiegami grzewczymi

W celu prawidłowego połączenia kotła z instalacją grzewczą należy wykonać następujące czynności:

- Połączyć rurę zasilającą z króćcem zasilającym za pomocą złącza śrubunkowego;
- Podłączyć rurę powrotną z króćcem powrotnym za pomocą złącza śrubunkowego;
- Podłączyć rury układu bezpieczeństwa zgodnie z obowiązującymi normami;
- Sprawdzić i zainstalować osprzęt kotła;
- Napełnić instalację c.o. wodą, aż do momentu uzyskania ciągłego przelewu z rury sygnalizacyjnej;
- Sprawdzić stan izolacji cieplonej układu bezpieczeństwa;
- Należy pamiętać o właściwym uszczelnieniu połączeń gwintowanych, a także zaślepieniu wszystkich niewykorzystanych króćców.

Aby kocioł pracował prawidłowo i długotrwale należy zachować następujące warunki: temperatura wody na kotle nie powinna być niższa niż 65°C, natomiast temperatura wody powrotnej nie powinna być niższa niż 55°C. Związane jest to z wykraplananiem się pary wodnej na ściankach kotła, które prowadzi do korozji niskotemperaturowej i zniszczenia kotła. Zapobiec temu zjawisku można ustawiając wyższą temperaturę wody na kotle i regulacja temperatury w pomieszczeniach za pomocą zaworów termostatycznych lub zastosowanie zaworów mieszających. Dobór urządzeń dla danego układu powinien przeprowadzić doświadczony i uprawniony projektant.

6.4.1. Wytyczne montażu i zabezpieczenia kotłów grzewczych w instalacji systemu otwartego

Wykonana instalacja musi spełniać wymagania PN-EN 12828+A1:2014-05 lub PN-91/B-02413. Objętość naczynia zbiorczego powinna być równa co najmniej 4% objętości całej wody znajdującej się w instalacji. W przypadku montażu kotła w innym kraju niż Polska należy zastosować odpowiednie przepisy i normy kraju przeznaczenia.

Zabezpieczenie instalacji centralnego ogrzewania w układzie otwartym powinno składać się z urządzeń zabezpieczających i osprzętu. Podstawowe elementy układu zabezpieczającego, które należy stosować we wszystkich instalacjach układu otwartego: naczynie zbiorcze, rury zabezpieczające – rura bezpieczeństwa RB i rura zbiorcza RW, rura przelewową RP, rura odpowietrzająca RO.

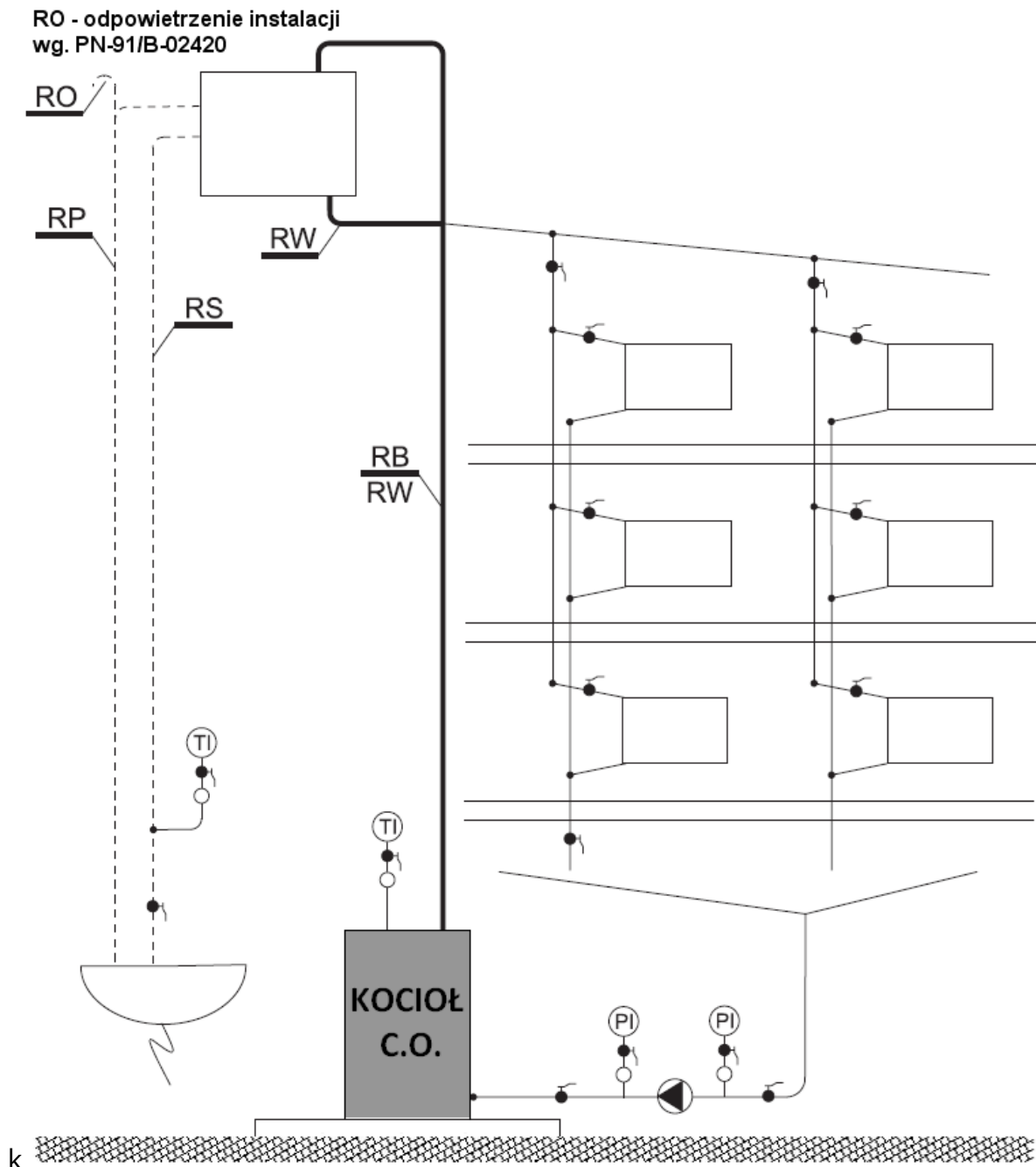
Niedopuszczalne jest stosowanie zaworów i zasuw na rurach bezpieczeństwa – rura ta powinna być na całej długości wolna od przewężeń i ostrych załamania. Sposób podłączenia tych rur oraz ich średnica powinny być zgodne z normą PN-EN 12828+A1:2014-05 lub PN-91/B-02413.

Naczynie zbiorcze, rury bezpieczeństwa, rura zbiorcza, rura sygnalizacyjna i przelewową muszą znajdować się w temperaturze otoczenia powyżej 0°C.

Przykładowy schemat zabezpieczenia instalacji ogrzewania wodnego wyposażonej w jeden kocioł przedstawiono na rysunku 7.

Wykaz ważniejszych wymagań objętych normą PN-91/B-02413:

- Z instalacji grzewczych, w których ogrzewana woda używana jest do celów grzejnych nie można pobierać wody z układu grzejnego do innych celów, a ciśnienie robocze nie może być większe od ciśnienia dopuszczalnego dla stosowanych urządzeń i elementów instalacji;
- Zabezpieczenie instalacji ogrzewania wodnego systemu otwartego powinno składać się z urządzeń zabezpieczających podstawowych i uzupełniających oraz sprzętu zgodnie z PN-91/B-02413;
- Wewnętrzna średnica rury powinna być uzależniona od mocy cieplnej kotła (min 25mm);
- Wewnętrzna średnica rury wzbiorczej powinna wynosić min. 25mm;
- Rura bezpieczeństwa i rury wzbiorcze na całej swej długości (z wyjątkiem odcinków pionowych) powinny być prowadzone bez zasyfonowań, ze spadkiem równym co najmniej 1% w kierunku kotła;
- Na rurach bezpieczeństwa niedopuszczalne jest zastosowanie zaworów i zasuw;
- Rury bezpieczeństwa na całej swej długości powinny być wolne od przewężeń i ostrych załamień;
- Zmiany kierunku prowadzenia rur powinny być wykonane łukami o promieniach osi min. $2d$, gdzie d - średnica zewnętrzna rury;
- Wewnętrzna średnica rury przelewowej nie powinna być mniejsza niż wewnętrzna średnica rury wzbiorczej i bezpieczeństwa;
- Wewnętrzna średnica rury odpowietrzającej i sygnalizacyjnej powinna wynosić min. 15mm;
- Naczynie wzbiorcze systemu otwartego o pojemności minimum 4-7% całej objętości instalacji grzewczej;
- Naczynie musi być połączone z rurami: wzbiorcą, sygnalizacyjną, przelewową i odpowietrzającą;
- Maksymalna wysokość zamontowania naczynia wzbiorczego to 12-15m;
- Naczynie wzbiorcze, rury bezpieczeństwa, rura wzbiorcza, sygnalizacyjna i przelewowa muszą być umieszczone w przestrzeni, w której temperatura nie spada poniżej 0° ;
- W przypadku umieszczenia naczynia wzbiorczego w miejscu gdzie temperatura spada poniżej 0° należy stosować rury cyrkulacyjne i rury bezpieczeństwa, łączące naczynie wzbiorcze z kotłem oraz izolacją cieplną;

Rys. 7. Przykładowy schemat zabezpieczenia instalacji ogrzewania wodnego wyposażonej w jeden kocioł, pompa zamontowana na powrocie (wg PN-91/B-02413).

6.4.2. Montaż kotła w instalacji w układzie zamkniętym

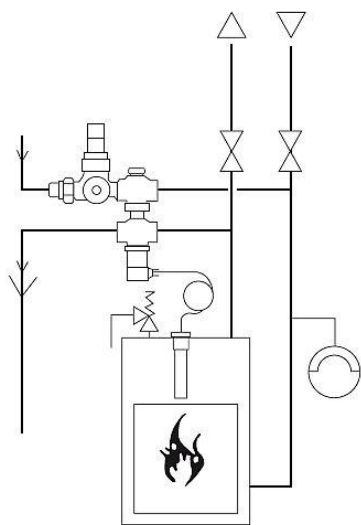
Z zachowaniem wymagań podanych w niniejszej instrukcji kocioł może pracować w systemie zamkniętym po zamontowaniu w instalacji C.O. odpowiednich urządzeń zabezpieczających tj. zaworu bezpieczeństwa, naczynia przeponowego, armatury kontrolno-pomiarowej (termometry, manometry, itp.), urządzenie do odprowadzania nadmiaru ciepła – zawór zabezpieczenia termicznego przed przegrzaniem np. SYR 5067 oraz spełnieniu wymagań dotyczących pracy kotła, w szczególności zalecanej temperatury 60-80°C, maksymalnej dopuszczalnej temperatury 85°C, maksymalne dopuszczalne ciśnienie 1.8 bar.

W przypadku montażu kotła w instalacji układu zamkniętego konieczne jest zastosowanie na instalacji niezawodnego urządzenia do odprowadzania nadmiaru ciepła. Zabezpieczenie termiczne przed przegrzaniem powinno być w stanie bezpiecznie odprowadzić maksymalną możliwą moc cieplną lub przy częściowo wyłączonym ogrzewaniu, szczątkową moc cieplną (zgodnie z normą PN-EN 303-5:2012).

Zabezpieczenie instalacji grzewczych systemu zamkniętego należy wykonać zgodnie z obecnie obowiązującymi wymogami, szczegółowych przepisów kraju przeznaczenia (PN-EN 12328+A1:2014-05, PN-EN 303-5:2012). Producent kotła nie ponosi odpowiedzialności za jakość, dobór i prawidłowość montażu układu zabezpieczającego kotła przed wzrostem temperatury czynnika grzewczego ponad 90 °C i ciśnienia ponad 2 Bary. Prace te może wykonać tylko wykwalifikowany instalator z uprawnieniami.

Na specjalne zamówienie kocioł Kamen może być wykonany w wersji z wężownicą schładzającą, która zamontowana i podłączona w odpowiedni sposób umożliwia montaż kotła w układzie zamkniętym. Wersja kotła z wężownicą schładzającą jest wykonywana na zamówienie i nie ma możliwości zastosowania wbudowanej wężownicy schładzającej do standardowego kotła.

Zabezpieczenie termiczne instalacji służy do zabezpieczania kotłów na paliwo stałe w instalacjach grzewczych, wyposażonych w zawory termostatyczne zgodnie z normą PN-EN-303-5. Szczególnie polecane jest do kotłów, które nie są wyposażone w wymiennik chłodzący. Zawór zabezpieczenia termicznego 5067 składa się z następujących części: zaworu zwrotnego, reduktora ciśnienia, sterowanego termicznie zaworu napełniającego i wyrzutowego, czujnika temperatury z kapilarą. Zawór redukcyjny jest połączony z siecią wodną, wyjście sterowanego termicznie zaworu napełniającego podłączone jest do przewodu powrotnego kotła, jak pokazano to na rysunku obok. Do przewodu zasilającego podłączony jest zawór wyrzutowy i gorący czynnik z instalacji grzewczej wypływa, dzięki czemu ochładza się kocioł.

Rys 6. Przykładowe zabezpieczenie termiczne 5067

Bez zastosowania wyżej wymienionych zabezpieczeń (wbudowana wężownica schładzająca, zabezpieczenie termiczne 5067 lub inne zgodne z aktualnymi przepisami) montaż kotła w układzie zamkniętym jest zabroniony.

6.5. PODŁĄCZENIE KOTŁA Z INSTALACJĄ ELEKTRYCZNĄ

Pomieszczenie kotłowni powinno być wyposażone w instalację elektryczną 230V/50Hz wykonaną w układzie TN-C lub TN-S zgodnie z obowiązującymi szczegółowymi przepisami kraju przeznaczenia.

Gniazdko elektryczne powinno posiadać uziemienie. Należy sprawdzić skuteczność uziemienia. Należy zwrócić uwagę, aby gniazdo i przewody zasilające urządzenia pracujące pod napięciem znajdowały się z dala od elementów kotła, które są źródłem emisji ciepła. Zabrania się stosowania przedłużaczy. Wadliwa instalacja może spowodować uszkodzenie sterownika i innych podzespołów instalacji oraz stanowić zagrożenie dla użytkowników kotłowni. Zaleca się, aby podłączenie urządzenia grzewczego było na osobnym obwodzie elektrycznym posiadającym zabezpieczenie w głównej rozdzielnicy.

Sterownik oraz inne podzespoły współpracujące pracują pod napięciem 230 V. Z tego powodu wszelkie przyłączenia instalacji elektrycznej mogą być wykonywane jedynie przez osobę posiadającą niezbędne kwalifikacje (elektryk z uprawnieniami SEP do 1 kV). Wszelkie prace należy wykonywać na wyłączonym zasilaniu i zachowaniu należytych zasad ostrożności związanych z serwisem urządzeń elektrycznych. Próby samodzielnych napraw/modyfikacji w układzie sterowania grożą porażeniem prądem oraz utratą gwarancji.

Sterownik jest mikroprocesorowym kontrolerem sterującym pracą kotła. Przed podłączeniem i uruchomieniem sterownika należy bezwzględnie zapoznać się z Instrukcją obsługi sterownika, załączoną do kotła.

Do sterownika podłączane są – do odpowiednich gniazd – urządzenia peryferyjne, m. in: podajnik ślimakowy, wentylator, czujnik temperatury, pompa obiegowa oraz przewód zasilający z uziemieniem do podłączenia do gniazda instalacji elektrycznej 230V/50Hz.

Na przewodzie zasilającym sterownika nie można podłączać żadnych innych urządzeń.

W przypadku przerw w dostawie energii elektrycznej należy zapewnić zasilanie awaryjne dla instalacji grzewczej (sterownik, wentylator, motoreduktor, pompy obiegowe, zawory mieszające z siłownikiem) przy pomocy dodatkowego urządzenia: np. zasilacz ups z przebiegiem sinusoidalnym na wyjściu lub agregat prądotwórczy.

Zastosowanie gniazda bez podłączonego zacisku ochronnego PE grozi porażeniem prądem elektrycznym.

Wszelkie przyłączenia instalacji elektrycznej mogą być wykonywane jedynie przez elektryka z odpowiednimi uprawnieniami.

7. OBSŁUGA I EKSPLOATACJA

Przed rozpoczęciem eksploatacji kotła, uprawniony instalator powinien przeszkolić użytkownika z zakresu zasad obsługi i eksploatacji kotła oraz całej instalacji grzewczej. Należy zapoznać użytkownika ze stanem pracy kotła oraz sposobem postępowania w sytuacjach awaryjnych.

7.1. NAPEŁNIANIE WODĄ

Przed przystąpieniem do rozpalamia ognia w kotle należy napełnić instalację wodą. Napełnianie kotła i całej instalacji powinno odbywać się przez króciec spustowy kotła. Czynność tę należy prowadzić powoli, aby zapewnić usunięcie powietrza z instalacji. Woda do zasilania kotłów powinna być wolna od zanieczyszczeń mechanicznych i organicznych oraz spełniać wymagania normy PN-C-04607:1993. Poniżej wymieniono główne wymagania jakie powinna spełniać woda do napełniania instalacji:

- Odczyn pH w instalacji miedzianej i z materiałów mieszanych stal/miedź: 8,0÷9,0
- Odczyn pH w instalacji ze stali i zeliwa: 8,0÷9,5
- Odczyn pH w instalacji z grzejnikami aluminiowymi: 8,0÷8,5
- Twardość całkowita <20°f
- Zawartość wolnego tlenu < 0,1 mg/l (zalecane < 0,05 mg/l)
- Zawartość chlorków < 60 mg/l

O całkowitym napełnieniu instalacji świadczy wypływ wody z rury przelewowej. Ewentualne uzupełnienie wody w instalacji powinno odbywać się w czasie przerw pracy kotła.

Przy napełnianiu układu C.O. wodą zaleca się poluzować śrubunek w miejscu połączenia kotła z instalacją (na króćcu wody gorącej). W momencie wypłynięcia wody dokręcić śrubunek.

Niedopuszczalne i zabronione jest uzupełnianie wody w instalacji w czasie pracy kotła, zwłaszcza gdy kocioł jest mocno rozgrzany, ponieważ można w ten sposób spowodować jego uszkodzenie lub pęknięcie.

Po zakończeniu sezonu grzewczego nie należy spuszczać wody z instalacji i kotła. W razie potrzeby spuszcza się wodę po jej uprzednim ostudzeniu przez króciec spustowy kotła do zlewu lub kratki ściekowej.

7.2. ROZRUCH ZEROWY (INSTRUKCJA DLA INSTALATORA)

Przed pierwszym rozruchem kotła należy sprawdzić:

- Czy instalacja centralnego ogrzewania napełniona jest wodą;
- Szczelność instalacji c.o.;
- Poprawność podłączenia do komina;

- Szczelność w miejscach montażu palnika, wentylatora;
- Sposób podłączenia do sieci elektrycznej;

Po sprawdzeniu powyższych zaleceń można przejść do właściwego uruchomienia kotła. Po uruchomieniu należy kocioł wygrzać do temperatury minimum 65°C. Po wygrzaniu należy skontrolować ponownie szczelność instalacji i kotła oraz przeprowadzić próby grzewcze wg obowiązujących norm. Następnie należy zapoznać użytkownika z zasadami eksploatacji i konserwacji kotła oraz instalacji grzewczej. Ostatecznym etapem uruchomienia kotła jest dokładne wypełnienie rozdziału 11, gdzie należy wpisać dane użytkownika, firmy uruchamiającej kocioł oraz wypełnić protokół stanu technicznego kotłowni, układu c.o. oraz rozruchu kotła.

Zaleca się aby pierwsze uruchomienie przeprowadził Autoryzowany Instalator firmy Kamen. Osoba odpowiednio przeszkolona przez producenta, dobrze zaznajomiona z produktem, zagwarantuje sprawne i poprawne podłączenie i uruchomienie kotła.

7.3. ROZPALANIE I EKSPLOATACJA KOTŁA

Rozpalanie paliwa w kotle należy rozpocząć po uprzednim upewnieniu się, że instalacja grzewcza napełniona jest wodą oraz nie nastąpiło jej zamarznięcie. Należy również sprawdzić, czy nie następują przecieki wody w kotle lub na połączeniach gwintowanych.

Przed pierwszym rozruchem należy wygrzać komin. Działanie to ma na celu stworzenie odpowiednich warunków do pracy kotła. W tym celu należy rozpalić na palenisku niewielką ilość opału. W celu poprawy ciągu spalin w fazie wygrzewania przewodu kominowego można zdemonstrować zawirowacze spalin, które po wygrzaniu komina należy zamontować ponownie. Gdy w kominie powstanie odpowiedni ciąg spalin, komin zostanie wygrzany to można przejść do właściwego trybu palenia.

Osoba obsługująca kocioł powinna wiedzieć, że niektóre elementy kotła są gorące i przed ich dotykaniem należy założyć na ręce rękawice ochronne. Należy również stosować okulary ochronne i nakrycie głowy.

Kocioł Kamen MULTI K5 pracuje w trybie ciągłym, czyli bez wygaszania, toteż jego rozpalanie odbywa się stosunkowo rzadko. Przed rozpaleniem kotła należy napełnić zasobnik paliwa tak, aby możliwe było szczelne zamknięcie pokrywy. Przy załadunku paliwa należy upewnić się, że w zasypywanym paliwie nie znajdują się kamienie, elementy metalowe, bryły węgla, itp. mogące zablokować mechanizm podajnika. Następnie należy załączyć regulator elektroniczny w tryb pracy ręcznej na okres czasu, po którym podajnik przetransportuje część zasypanego paliwa z zasobnika na palenisko. Na wtłoczonej warstwie paliwa należy ułożyć zgniecione kawałki papieru, a

na papier kawałki drewna rozpałkowego. Następnie papier podpalić, zamknąć drzwiczki i włączyć wentylator.

Niedopuszczalne jest rozpalanie kotła przy użyciu środków łatwopalnych, jak np. benzyna, nafta, rozpuszczalnik, gdyż może to spowodować wybuch i poparzenie użytkownika oraz zniszczenie kotła.

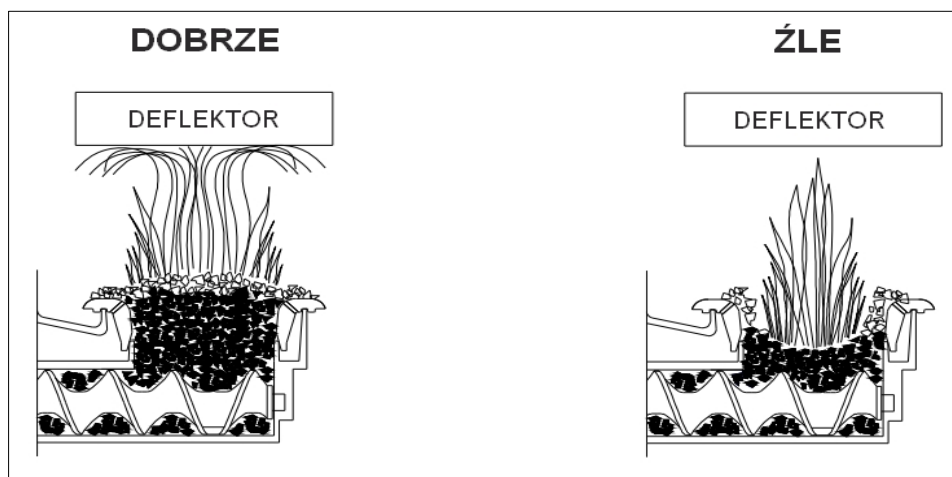
W momencie, gdy palenisko jest już równomiernie rozżarzone należy przełączyć regulator w tryb pracy automatycznej. W tym trybie pracy kotła należy na regulatorze nastawić wartość temperatury zadanej, ilość doprowadzonego powietrza, zdefiniować czas pracy podajnika oraz określić przerwę pomiędzy kolejnymi załączeniami pracy podajnika. Czynności te należy przeprowadzić zgodnie z procedurami zamieszczonymi w instrukcji obsługi sterownika. Każdy budynek i każda instalacja jest inna, dlatego pierwsze uruchomienie kotła powinien przeprowadzić doświadczony instalator, który poprawnie ustawi wszystkie parametry. Ponadto w przypadku, kiedy widać, że spalanie nie odbywa się prawidłowo należy korygować parametry i szukać dobrego rozwiązania. Prawdopodobnie również przy kolejnej dostawie paliwa wystąpi konieczność wprowadzenia korekt ustawień. W przypadku zgaśnięcia ognia w kotle w czasie rozpalania należy oczyścić palenisko, przewietrzyć kanały kotła i proces rozpalania rozpocząć ponownie.

Po jednorazowym rozpaleniu kocioł pracuje w zasadzie bezobsługowo, a proces spalania odbywa się w sposób ciągły. Dalsza bieżąca obsługa ogranicza się do uzupełniania paliwa w zasobniku oraz opróżniania komory popielnikowej z nagromadzonego popiołu.

Nastawy regulatora elektronicznego należy wyregulować w zależności od aktualnych temperatur zewnętrznych oraz spalanego paliwa. Wartości nastaw należy dobrać (kontrolując stan i obraz ognia w palenisku) tak, aby:

- palenisko nie wygasło – na skutek podawania zbyt małych porcji paliwa w długich odstępach czasu;
- podajnik nie zrzucił z paleniska niedopalonych kawałków paliwa;

Czerwony dymiący ogień wskazuje na to, że dopływ powietrza jest zbyt mały. Jasny, biały ogień wskazuje na to, że dopływ powietrza jest zbyt duży. Prawidłowy ogień jest wtedy, kiedy obserwujemy czysty, intensywnie żółty płomień. Nastawy należy korygować nie więcej niż o 5-10% jednorazowo. Potrzeba przynajmniej godziny, zanim skutek zmiany nastaw parametrów pracy podajnika i wentylatora odzwierciedli się w stanie palącego się paliwa. Przy pracy retorty przy zbyt dużym nadmiarze powietrza przez dłuższy czas może zachodzić „schodzenie” ognia zbyt nisko w dół retorty, co może po pewnym czasie uszkodzić dysze żeliwne. Należy również unikać pracy retorty ze zbyt grubą warstwą paliwa. Schemat prawidłowej i nieprawidłowej pracy retorty pokazano na rysunku 7.

Rys 7. Schemat prawidłowej i nieprawidłowej pracy retorty

W trybie pracy automatycznej regulator elektroniczny dokonuje ciągłych pomiarów temperatury wody w kotle i na ich podstawie odpowiednio steruje pracą podajnika paliwa i wentylatora nadmuchowego. Jednocześnie regulator steruje pracą pomp c.o., c.w.u., dwóch pomp dodatkowych oraz siłownikiem zaworu mieszającego.

Należy regularnie, przynajmniej raz na dobę otwierać drzwiczki paleniska i sprawdzać stan płomienia. Przy ewentualnym rozpoznaniu stanów nienormalnych należy wyregulować prawidłowo obraz ognia.

Eksploatacja kotła przy temperaturze powyżej 60°C skutecznie zapobiega tworzeniu się kondensatu oraz przyspieszonej korozji kotła.

W czasie rozpalania może wystąpić dymienie do pomieszczenia kotłowni lub rosenie (pocenie) kotła. Po rozgrzaniu się kotła i przewodu kominowego powyższe niekorzystne zjawiska powinny ustąpić. W przypadku nowego kotła, w zależności od warunków atmosferycznych i temperatury wody w kotle zjawisko to może trwać nawet kilka dni.

Bieżąca obsługa kotła polega na okresowym uzupełnianiu paliwa w zasobniku oraz wybieraniu popiołu. Czas obsługi trwa (w zależności od wielkości kotła) 15-30minut. Jednorazowy zasyp paliwa podstawowego wystarcza na około 3-4 dni pracy kotła z mocą znamionową.

Zatrzymanie pracy kotła może nastąpić w wyniku braku opału w zasobniku lub zablokowaniu podajnika na skutek obecności niepożądanych przedmiotów: kamieni, twardych przedmiotów, elementów metalowych, itp. W tym drugim przypadku prawdopodobnie dojdzie do zerwania zawlecзки motoreduktora, którą należy wymienić na nową. Szczegóły zostały opisane w instrukcji obsługi podajnika.

Nie należy dopuszczać do pełnego opróżnienia zasobnika paliwa. Minimalny poziom zapelnienia zasobnika opału wynosi 25% jego objętości.

W czasie pracy kotła, pokrywa zasobnika musi być szczelnie zamknięta. Nieszczelne zamknięcie grozi cofnięciem płomienia do zasobnika.

Należy okresowo kontrolować stan uszczelki pokrywy zasobnika. Po zamknięciu uszczelka powinna idealnie przylegać do powierzchni zasobnika. Niedopuszczalne są prześwity i szczeliny między pokrywą zasobnika a zasobnikiem.

Podczas otwierania drzwiczek nie należy stać na wprost kotła, gdyż grozi to poparzeniem. Otwieranie drzwiczek podczas pracy palnika dozwolone jest tylko podczas kontroli stanu płomienia, przy czym należy przy tej czynności zachować szczególną ostrożność. W innych przypadkach otwieranie drzwiczek podczas pracy palnika jest zabronione. Należy również zwracać uwagę na szczelność zamknięcia drzwiczek wyczystnych.

7.4. CZYSZCZENIE KOTŁA

W celu oszczędnego zużycia paliwa oraz uzyskania deklarowanej mocy i sprawności cieplnej kotła należy utrzymywać komorę spalania i kanały konwekcyjne w należytej czystości. Czynności obsługowe tj. czyszczenie powinny być dokonywane na wygaszonym i ostudzonym kotle (patrz. Rozdział 7.5 WYGASZANIE KOTŁA).

Komorę spalania i kanały konwekcyjne należy czyścić systematycznie, przynajmniej co 7 dni za pomocą narzędzi obsługowych dostarczonych wraz z kotłem (zaleca się czyścić kocioł co 3 dni). Przed przystąpieniem do czyszczenia należy wygasić kocioł i odłączyć zasilanie i wyjąć zaworowacze spalin, które również należy oczyścić. Z wyjątkową ostrożnością należy obchodzić się z panelami ceramicznymi w postaci płyt szamotowych, których czyszczenie należy przeprowadzić w delikatny sposób, aby ich nie uszkodzić. Łatwy dostęp do kanałów konwekcyjnych kotła w celu ich wyczyszczenia umożliwiają drzwiczki wyczystne i drzwiczki paleniska. Po zakończeniu czyszczenia należy je szczelnie zamknąć, wybrać pozostałości z popielnika i uruchomić ponownie kocioł.

W przypadku stosowania paliwa o właściwościach powodujących jego zlepianie podczas spalania, może dojść do utworzenia spieczonej bryły na palenisku. W takiej sytuacji należy wytworzoną bryłę zepchnąć do popielnika, gdyż zaburza ona proces prawidłowego spalania.

Prawidłowa obsługa i systematyczna konserwacja przedłuża żywotność kotła i towarzyszących mu podzespołów.

Czyszczenie palnika retortowego:

Retorta również wymaga okresowego czyszczenia. Częstotliwość tej operacji zależy od jakości spalanego opału. Czyszczenie retorty należy przeprowadzić zgodnie z wytycznymi zawartymi w załączonej instrukcji obsługi podajnika co najmniej raz na 30 dni. W tym celu należy zdjąć żeliwną dyszę paleniska i wyczyścić kanał napowietrzający z zalegającego tam popiołu. W szczególności należy zwrócić uwagę na czystość otworów doprowadzających powietrze po obwodzie retorty. Po wyczyszczeniu retorty dyszę należy osadzić na silikonie wysokotemperaturowym. Skutkiem nieregularnego

czyszczenia może być zatkanie dopływu powietrza do paleniska, co uniemożliwi poprawne spalanie opału.

Równie istotne dla prawidłowej eksploatacji kotła jest czyszczenie przewodu kominowego.

Nie stosowanie się do wyżej wymienionych zaleceń może powodować nie tylko duże straty ciepłe, ale również utrudniać obieg spalin w kotle, co z kolei może być przyczyną dymienia w kotle.

Wszystkie czynności konserwacyjne należy wykonywać z zachowaniem szczególnej ostrożności i mogą to robić tylko osoby dorosłe. Należy dopilnować, aby podczas czyszczenia kotła w pobliżu nie znajdowały się dzieci.

Temperatura pracy niektórych części kotła może sięgać nawet 400°C. W celu wyczyszczenia kotła należy go wyłączyć i odczekać czas potrzebny na jego ostudzenie.

Do obsługi kotła należy używać rękawic i okularów ochronnych oraz nakrycia głowy.

7.5. WYGASZANIE KOTŁA

W celu wyłączenia kotła (np. na potrzeby czyszczenia) należy wyłączyć sterownik i poprzez drzwiczki paleniska ściągnąć (przy zachowaniu szczególnej ostrożności!) żar do popielnika, albo w trybie pracy ręcznej włączyć podajnik, który „wypcha” żar do popielnika. Jeżeli kocioł jest wyłączany z powodu przeprowadzania czynności obsługowych jak. np. czyszczenie kotła i palnika – należy wyłączyć sterownik wyłącznikiem głównym oraz odłączyć zasilanie. Po zakończeniu prac należy ponownie włączyć zasilanie i uruchomić sterownik. Ponowne rozpalanie wykonać zgodnie z instrukcją z punktu 7.3.

Nie wolno gasić paliwa wodą w pomieszczeniu kotłowni!

W przypadku awaryjnego wygaszania kotła rozpalone paliwo należy usunąć do stalowych pojemników i wynieść na zewnątrz. Awaryjnie dopuszcza się względnie rozpalone paliwo zasypać piaskiem na palenisku.

7.6. WYŁĄCZENIE KOTŁA Z PRACY

Po zakończeniu sezonu grzewczego lub w przypadkach planowanego wyłączenia kotła należy pozwolić na całkowite wypalenie się znajdującej się na palenisku dawki paliwa. Po wygaszeniu i ostudzeniu kotła należy wybrać wszelkie pozostałości po paliwie oraz dokładnie go oczyścić, pamiętając bezwzględnie o komorze paleniskowej, popielnikowej i ciągu konwekcyjnym oraz dokonać konserwacji wewnętrznych przegród

komory paleniskowej oraz wszystkich elementów ruchomych (np. poprzez przesmarowanie olejem). Podajnik i zasobnik należy opróżnić z paliwa.

W czasie przerwy w sezonie grzewczym nie należy spuszczać wody z kotła i instalacji. Na czas postoju kotła dopuszcza się spuszczenie wody z instalacji jedynie w przypadku prac remontowych lub montażowych. Woda znajdująca się w instalacji w czasie przerw w paleniu skutecznie chroni kocioł i instalacje przed korozją.

Po zakończonym sezonie grzewczym kocioł należy dokładnie oczyścić i zakonserwować, a wszystkie drzwiczki pozostawić uchylone. Nie należy spuszczać wody z instalacji, gdy nie ma takiej konieczności, ponieważ woda znajdująca się w instalacji skutecznie chroni kocioł i armaturę przed korozją.

Nie wolno gasić paliwa wodą w pomieszczeniu kotłowni!

7.7. WARUNKI BEZPIECZEJ EKSPLOATACJI

Podstawowym warunkiem bezpieczeństwa eksploatacji kotłów jest wykonanie instalacji zgodnie z PN-EN 12328+A1:2014-05 oraz PN-EN 303-5:2012. Ponadto w celu zachowania wysokiego poziomu bezpieczeństwa podczas eksploatacji kotła należy przestrzegać poniższych warunków:

- Kocioł mogą obsługiwać tylko osoby dorosłe, które zapoznały się z niniejszą instrukcją obsługi.
- Zabrania się przebywania dzieci w pobliżu kotła bez obecności dorosłych.
- Należy utrzymywać w należyтым stanie technicznym kocioł i związaną z nim instalację, a w szczególności dbać o szczelność instalacji c.o. oraz szczelność zamknięć drzwiczek i otworów wyczystkowych.
- Należy utrzymywać porządek w kotłowni i nie składować w niej żadnych przedmiotów nie związanych z obsługą kotła.
- Na kotle i w jego bliskim otoczeniu nie wolno umieszczać materiałów łatwopalnych.
- Niedopuszczalne jest rozpalanie kotła przy użyciu cieczy łatwopalnych takich jak benzyna, nafta, rozpuszczalnik itp., gdyż może to spowodować wybuch lub poparzenie użytkownika.
- Do rozpalania należy używać paliwa stałego (np. turystycznego), drewna żywicznego, papieru, kartonów, itp.
- Jeżeli dojdzie do przedostania się łatwopalnych gazów czy oparów do kotłowni lub istnieje takie ryzyko na skutek wykonywanych prac (klejenie, lakierowanie itp.), należy natychmiast wyłączyć kocioł.
- W czasie pracy kotła temperatura wody grzewczej nie powinna przekraczać 90°C. Przy przegrzaniu kotła należy otworzyć wszystkie zamknięte dotąd odbiorniki ciepła, szczelnie zamknąć drzwiczki kotła i wyłączyć wentylator.
- W okresie zimowym nie należy stosować przerw w ogrzewaniu, by nie dopuścić do zamarznięcia wody w instalacji lub jej części. Zamarznięcie szczególnie rury bezpieczeństwa (przelewowej) jest bardzo groźne, gdyż może spowodować

zniszczenie kotła. Zabronione jest rozpalanie w kotle w przypadku niedrożnej instalacji.

- Napełnienie instalacji i jej rozruch w okresie zimowym musi być prowadzone ostrożnie i musi być dokonane wodą gorącą, tak, aby nie doprowadzić do zamarznięcia wody w instalacji w czasie napełniania.
- W przypadku awarii instalacji i stwierdzenia braku wody w kotle nie należy jej uzupełniać gdy kocioł jest silnie rozgrzany, gdyż może to spowodować awarię kotła.
- Zabroniona jest ingerencja w części elektryczne i konstrukcyjne kotła oraz jego osprzętu.
- Wszelkie przewody elektryczne należy prowadzić z dala od źródeł ciepła (drzwiczki, czopuch kotła, itp.).
- Należy stosować paliwo zalecane przez producenta od koncesjonowanych dostawców (najlepiej z atestem).
- Popiół należy wybierać do żaroodpornych naczyń z pokrywą.
- Po zakończeniu sezonu grzewczego kocioł oraz przewód dymny należy dokładnie wyczyścić. Kotłownia powinna być utrzymywana w stanie czystym i suchym. Należy wyjąć paliwo z kotła, a kocioł powinno się pozostawić z uchylonymi drzwiczkami.
- Podczas otwierania drzwiczek nie należy stać na wprost kotła, gdyż grozi to poparzeniem
- Wykonanie instalacji elektrycznej może być dokonane wyłącznie przez uprawnionego elektryka.
- Podczas zaniku napięcia elektrycznego wymagany jest stały nadzór nad kotłem.
- Zabrania się gaszenia kotła poprzez zalanie paleniska wodą.
- Wszelkich czynności związanych z obsługą kotła należy dokonywać w rękawicach i okularach ochronnych oraz w nakryciu głowy z zachowaniem szczególnej ostrożności.
- Wszystkie usterki kotła niezwłocznie usuwać.

Kocioł należy regularnie oczyszczać z sadzy i substancji smolistych, gdyż każdy osad na ściankach kanałów konwekcyjnych zakłóca właściwy odbiór ciepła z wymiennika, co obniża sprawność urządzenia i zwiększa zużycie paliwa.

7.8. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZAPALENIA SIĘ SADZY W KOMINIE

Zapalenie się sadzy w kominie jest następstwem braku dbałości o jego czystość. W przewodzie kominowym zapalają się cząsteczki, które nazbierały się w czasie pracy urządzeń grzewczych, a nie były systematycznie czyszczone przez kominiarzy. W przypadku zapalenia się sadzy w kominie należy:

- a) zadzwonić pod nr 998 lub 112, wezwać Straż Pożarną podając szczegółowo co się dzieje i jak dojechać do danego budynku
- b) wygasić ogień w kotle
- c) odciąć dopływ powietrza do komina od strony kotła poprzez szczelne zamknięcie wszystkich drzwiczek (i wyłączyć wentylator – w wersji ze sterowaniem)

- d) przez cały czas kontrolować całą długość przewodu kominowego, sprawdzając w pomieszczeniach czy nie występują pęknięcia na ścianach zagrażające przemieszczeniu się ognia do pomieszczeń
- e) przygotować środki gaśnicze do ewentualnego użycia (jeśli się posiada)
- f) udzielić niezbędnych informacji przybyłym strażakom

Bezwzględnie zabrania się zalewania komina wodą, gdyż grozi to jego rozerwaniem.

Po ugaszeniu pożaru należy bezwzględnie wyłączyć kocioł z eksploatacji, dokonać wnikliwej oceny stanu technicznego komina (wezwać kominiarza), naprawić ewentualne usterki i uzyskać zgodę uprawnionego organu administracyjnego – zgodnie z przepisami szczegółowymi kraju przeznaczenia – na ponowne dopuszczenie komina do eksploatacji.

7.9. STANY NIEPRAWIDŁOWEJ PRACY KOTŁA

Tabela 2. Stany nieprawidłowej pracy kotła i sposoby ich usuwania

PROBLEM	MOŻLIWA PRZYCZYNA	SPOSOBY USUNIĘCIA
Niska wydajność cieplna urządzenia. Wymagana temperatura nie jest osiągnięta	Niska wartość opałowa paliwa	Zastosować paliwo o wymaganych parametrach
	Zbyt duży ciąg kominowy	Zdławić ciąg przepustnicą wbudowaną w czopuch
	Złe nastawy parametrów spalania	Wyregulować nastawy regulatora elektronicznego
	Nieprawidłowo wykonana instalacja	Sprawdzić instalację C.O. i wprowadzić niezbędne modyfikacje
	Nieprawidłowo dobrany kocioł do budynku	Wykonać audyt energetyczny budynku
	Zanieczyszczony wymiennik	Wyczyścić kocioł
	Zanieczyszczony palnik	Wyczyścić dokładnie palnik
	Uszkodzony czujnik temperatury	Wymienić czujnik temperatury
Dymienie z drzwiczek oraz innych miejsc	Nieprawidłowo domknięte drzwiczki	Wyregulować zamek i zawias drzwiczek
	Zanieczyszczenie sznura	Oczyścić sznur
	Uszkodzony sznur uszczelniający	Wymienić sznur uszczelniający
	Zbyt niski komin	Podwyższyć komin
	Zbyt mały przekrój komina	Powiększyć przekrój komina
	Zapchany komin	Wyczyścić komin
	Zanieczyszczony kocioł i/lub palnik	Wyczyścić kocioł i/lub palnik
	Niewłaściwe połączenie kotła z kominem	Sprawdzić dokładność połączenia
	Zbyt duży bieg wentylatora	Zmniejszyć bieg wentylatora
	Bardzo niskie ciśnienie atmosferyczne	
Nagły wzrost ciśnienia i temperatury	Zamknięte zawory	Otworzyć zawory
	Zamarznięcie naczynia wzbiorczego	Ocieplić naczynie wzbiorcze
	Wentylator nie wyłącza się po osiągnięciu zadanej temperatury	Zresetować regulator i ponowić jego pracę, jeżeli nadal się nie wyłącza – wezwać serwis

PROBLEM	MOŻLIWA PRZYCZYNA	SPOSOBY USUNIĘCIA
Znacznie wyższa temperatura wody w kotle ponad temperaturę nastawioną	Zbyt duży ciąg kominowy przy zbyt dużej wartości opałowej paliwa	Zastosować w kominie regulator ciągu lub paliwo o wymaganych parametrach
	Zbyt częste i zbyt długie przedmuchy między załączeniami podajnika	Zwiększyć czas między przedmuchami Zmniejszyć czas przedmuchu
Krótkie wybuchy gazów	Za niska nastawa temperatur w kotle	Podwyższyć temperaturę
	Brak odbioru ciepła z kotła	Nie zamykać zaworami wszystkich grzejników Umożliwić odbiór ciepła przez grzejniki i inne odbiorniki np. bojler
	Złe nastawy parametrów spalania	Wyregulować nastawy regulatora elektronicznego
	Zawierania powietrza w kominie	Zamontować nasadkę kominową
Mocne przegrzewanie się komina	Zbyt duży ciąg kominowy	Zmierzyć ciąg kominowy i ewentualnie go przydławić Zmierzyć temperaturę spalin, prawidłowa w zakresie 110°C -230°C
	Nieprawidłowe ustawienie kotła względem komina	Zastosować się do zaleceń instrukcji obsługi (rozdział 6. Montaż kotła)
Zbyt duże zużycie paliwa	Nieprawidłowo wykonana instalacja C.O.	Sprawdzić instalację C.O. i wprowadzić niezbędne modyfikacje
	Nieprawidłowo dobrany kocioł do budynku	
	Zbyt mała wartość opałowa paliwa	Zastosować paliwo o wymaganych parametrach
	Złe nastawy parametrów spalania	Wyregulować nastawy regulatora elektronicznego
	Niska sprawność kotła z powodu dużej straty kominowej	Zbyt duża temperatura spalin czopucha spowodowana zbyt dużym ciągiem lub zbyt dużą ilością powietrza potrzebną do spalania
Ciekący olej z przekładni	Brak szczelności uszczelnień przekładni	Wymiana przekładni przez serwis
Zrywanie elementu zabezpieczającego podajnika	Zablokowanie podajnika – paliwo złej jakości zawierające zanieczyszczenia mechaniczne: kamienie, kawałki metali, twarde elementy, itp.	Zastosować paliwo o odpowiedniej granulacji i sprawdzić, czy nie znajdują się w nim niepożądane elementy
	Przyczyny leżące po stronie układu podawania paliwa	Zapoznać się z zaleceniami instrukcji obsługi podajnika paliwa
Z zasobnika ulatnia się dym	Złe ustawienie czasu podawania paliwa	Wyregulować nastawy regulatora elektronicznego
	Zanieczyszczony palnik/ otwory wyczystne	Wyczyścić palnik/otwory wyczystne
	Słaby ciąg kominowy	Zmierzyć i poprawić ciąg kominowy
	Nieprawidłowa wentylacja nawiewno/wywiewna w kotłowni	Sprawdzić działanie nawiewu i wyciągu w wentylacji
	Zbyt niski poziom paliwa w zasobniku	Uzupełnić braki paliwa w zasobniku, minimalny poziom zapęlenia – 25%
	Uszkodzona uszczelka pokrywy zasobnika	Wymienić uszczelkę

PROBLEM	MOŻLIWA PRZYCZYNA	SPOSOBY USUNIĘCIA
Złe spalanie paliwa	Paliwo złej jakości	Zastosować paliwo o wymaganych parametrach
	Zbyt mała ilość powietrza doprowadzanego do procesu spalania	Wyregulować parametry w sterowniku
		Zablokowana klapka na wylocie w wentylatora – odblokować klapkę, zmienić położenie ciężarków
Osadzanie się nagaru na wymienniku, tworzące się spieki	Paliwo złej jakości	Zastosować paliwo o wymaganych parametrach
	Zbyt wilgotne paliwo	Wysuszyć/zmienić paliwo, przechowywać paliwo w suchym i ogrzewanym pomieszczeniu
	Za mała dawka tlenu na palenisko	Zwiększyć dawkę powietrza poprzez nastawy na sterowniku
	Nieprawidłowe spalanie paliwa	Wyregulować nastawy regulatora elektronicznego
Wydostawanie się wody z kotła	Tzw. „pocenie kotła”, jest to naturalne zjawisko powstałe jako wynik różnicy temperatur w kotle	Przy rozruchu kotła i po każdorazowym jego postoju należy „wygrzać kocioł” tzn. rozpalić go do temp. 70°C i utrzymywać taką temperaturę przez kilka godzin
	Zbyt niska nastawa temperatur w kotle	Podwyższyć temperaturę
	Zbyt wilgotne paliwo	Wysuszyć/zmienić opał
Regulator nie włącza się	Przepalony bezpiecznik	Wymienić bezpiecznik
Wentylator lub motoreduktor nie działa. Słychać buczenie, nie startuje, problemy ze startem.	Uszkodzony kondensator	Wymienić kondensator
Znaczny wzrost temperatury powyżej nastaw	Nieodpowiednie nastawy sterownika	Wyregulować nastawy sterownika
	Zapowietrzony układ grzewczy	Odpowietrzyć układ grzewczy

8. HAŁAS

Ze względu na przeznaczenie i specyfikę pracy kotła, palnika oraz podajnika paliwa wyeliminowanie hałasu w samym źródle jest niemożliwe. Jednak krótka, cykliczna praca podajnika sprawia, że hałas tego rodzaju nie stwarza zagrożenia.

9. LIKWIDACJA KOTŁA

Po zakończeniu eksploatacji kotła należy go, po zdemontowaniu, oddać do punktu skupu surowców wtórnych. Kocioł został wykonany z materiałów neutralnych dla środowiska i jego elementy podlegają normalnej zbiórce odpadów głównie jako złom stalowy. Osprzęt elektryczny kotła, jeśli takowy jest zamontowany podlega osobnej selektywnej zbiórce zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w celu utylizacji. Części tych nie wolno umieszczać razem z pozostałymi odpadami ogólnymi. Przy demontażu kotła należy zachować szczególne środki ostrożności przez stosowanie odpowiednich narzędzi manualnych i mechanicznych oraz środków ochrony osobistej takich jak rękawice ochronne, okulary ochronne, ubranie robocze, itp.

10. WARUNKI GWARANCJI

1. Producent udziela kupującemu gwarancji na sprzedany wyrób na zasadach i warunkach określonych w niniejszej gwarancji.
2. Gwarancja zostaje wystawiona na kocioł grzewczy Kamen typu zaznaczonego w karcie gwarancyjnej.
3. Wraz z warunkami gwarancji kupującemu zostaje wydana Dokumentacja Techniczno-Ruchowa, w której określone są parametry i zasady prawidłowego montażu i eksploatacji kotła. Należy obowiązkowo zapoznać się z niniejszą DTR, a także instrukcjami podzespołów kotła.
4. Producent gwarantuje sprawne działanie kotła, jeżeli będzie on zainstalowany i eksploatowany zgodnie ze wszystkimi warunkami i zaleceniami zawartymi w niniejszej dokumentacji.
5. Termin udzielenia gwarancji liczony jest od daty sprzedaży kotła, potwierdzonej dokumentem sprzedaży oraz pieczęcią sprzedawcy na karcie gwarancyjnej i wynosi:
  - a) **4 lata** standardowej gwarancji – na szczelność wymiennika ciepła;
  - b) **5 lat** na szczelność wymiennika ciepła w przypadku prawidłowego montażu kotła do instalacji – z wykorzystaniem rozwiązań zapewniających utrzymanie minimalnej temperatury powrotu 55°C.
  - c) **7 lat** na szczelność wymiennika ciepła w przypadku prawidłowego montażu kotła do instalacji z zestawem Kamen Control (jest to grupa pompowa chroniąca kocioł przed zbyt niską temperaturą powracającą z instalacji) Montaż zestawu musi nastąpić maksymalnie do 3 miesięcy od daty pierwszego uruchomienia kotła.
  - d) **2 lata** – na sprawne działanie kotła i zainstalowane podzespoły: sterownik elektroniczny, układ podawania paliwa z palnikiem, wentylator, itp.
Warunki gwarancji wymienionych w niniejszym punkcie podzespołów są zamieszczone w kartach gwarancyjnych ich wytwórców. Producent kotła nie odpowiada za utrudnienia w eksploatacji spowodowane awarią osprzętu. Uszkodzony sterownik lub wentylator należy dostarczyć bezpośrednio do jego producenta. Do urządzenia powinna być dołączona karta gwarancyjna oraz opis uszkodzenia.
6. Gwarancją nie są objęte elementy zużywające się, w szczególności: szczeliwo, uszczelki, śruby, nakrętki, ręczki, elementy plastikowe, lakier obudowy, drzwiczek, zasobnika, deflektor, kondensator, panele ceramiczne (szamot), zawirowacze (turbulatory spalin).
7. Gwarancją nie są objęte usterki wynikające z:
  - a) nieprawidłowego doboru kotła do wielkości ogrzewanych powierzchni (zainstalowanie kotła o zbyt małej lub zbyt dużej mocy w stosunku do zapotrzebowania). Zaleca się, aby dobór kotła był dokonywany przy współpracy z odpowiednim biurem projektowym;
  - b) nieostrożnej i niezgodnej z instrukcją obsługi eksploatacji kotła przez Użytkownika.

- c) nieodpowiedniego składowania i transportu;
  - d) pracy kotła w układzie zamkniętym bez zamontowanego urządzenia do odprowadzania nadmiaru ciepła;
  - e) działania czynników zewnętrznych niewynikających z winy producenta urządzenia (czynniki chemiczne, uszkodzenia mechaniczne, przepięcia elektryczne, zalanie, itp.)
  - f) stosowania niewłaściwego paliwa;
  - g) użytkowania urządzeń niezgodnie z ich przeznaczeniem lub instrukcją obsługi;
  - h) wykonywania przez osoby nieuprawnione napraw i przeróbek;
  - i) zanieczyszczenia czynnika roboczego np. wody w kotle i instalacji;
  - j) korozji elementów stalowych kotła powstałej w wyniku wykrapłania się wody i produktów spalania spowodowanego stosowaniem wilgotnych paliw i/lub utrzymywaniem niskiej temperatury wody powrotnej poniżej 55°C;
  - k) przekroczenia dopuszczalnego ciśnienia roboczego (wybrzuszenia, pęknięcia kotła, itp.);
  - l) niewystarczającego ciągu kominowego, który musi mieścić się w zakresie podanym w dokumentacji kotła DTR, nieprawidłowego napełnienia instalacji, wad instalacji do której urządzenia się przyłączyły, nieprawidłowo wykonanej instalacji grzewczej, wodnej, elektrycznej (w tym niewłaściwego napięcia elektrycznego);
  - m) innych uszkodzeń powstałych nie z winy producenta urządzenia oraz szkód powstałych poza wyrobem;
8. W przypadku reklamowania nieprawidłowego spalania w kotle, zasmolenia, wydobywania się dymu przez drzwiczki do zgłoszenia reklamacyjnego powinna być bezwzględnie dołączona kserokopia ekspertyzy kominiarskiej stwierdzającej spełnienie przez przewód kominowy wszystkich wytycznych zawartych w instrukcji obsługi oraz przepisach warunków dla określonej wielkości kotła (w tym wartość ciągu kominowego);
9. W przypadku reklamowania wycieku wody z kotła zabrania się sprawdzania szczelności kotła przy pomocy sprężonego powietrza.
10. Gwarant może odmówić zrealizowania żądań Użytkownika wynikających z niemniejszego dokumentu również w przypadku gdy:
- a) Nie będzie mógł zidentyfikować towaru (tj. zgodności przedstawionego towaru z zapisami w dokumentach zakupu oraz karty gwarancyjnej);
  - b) Kocioł zamontowano w pomieszczeniu nie spełniającym wymagań zawartych w Instrukcji montażu oraz przepisów prawnych. Kotłownia musi spełniać wymagania opisane normą PN-B-02411:1987 „Ogrzewnictwo – Kotłownie wbudowane na paliwo stałe – Wymagania”.
  - c) Urządzenie uległo uszkodzeniu na skutek wadliwego montażu przez osobę nieuprawnioną, w szczególności odstępstw od unormowań zawartych w PN-91/B-02413 Ogrzewnictwo i ciepłownictwo - Zabezpieczenie instalacji ogrzewań wodnych systemu otwartego – Wymagania.

- d) Usytuowanie kotła uniemożliwia dostęp do poszczególnych części kotła, co powoduje uniemożliwienie demontażu poszczególnych części kotła (np. ślimaka).
11. W okresie trwania gwarancji producent zapewnia niezwłoczne i bezpłatne dokonanie naprawy przedmiotu umowy, najpóźniej w terminie 14 dni od daty prawidłowego zgłoszenia.
  12. Producent nie zapewnia urządzeń zastępczych na czas naprawy gwarancyjnej.
  13. Zgłoszenie usunięcia usterki w ramach gwarancji powinno być dokonane niezwłocznie po jej stwierdzeniu w formie pisemnej: listem, faxem lub e-mailem, jednak nie później niż 14 dni od dnia jej stwierdzenia. Zgłoszenia reklamacyjne należy zgłaszać na adres producenta: Zakład Ślusarsko-Kotlarski „Kamen”, 39-205 Pustków 402c, tel/fax. 14 682 10 34, e-mail: serwis@kamen.com.pl
  14. Zgłoszenie należy przesać na załączonym do karty gwarancyjnej dokładnie wypełnionym formularzu Zgłoszenia gwarancyjnego lub należy podać dane z tabliczki znamionowej: typ i moc nominalną kotła, nr seryjny, rok produkcji, datę i miejsce zakupu, dokładny opis uszkodzenia, dokładny adres i numer telefonu użytkownika zgłaszającego reklamację.
  15. W przypadku, gdy reklamujący dwukrotnie uniemożliwi dokonanie naprawy gwarancyjnej, mimo gotowości gwaranta do jej wykonania, to uważa się, iż zgłaszający usterkę zrezygnował z roszczenia zawartego w zgłoszeniu reklamacyjnym.
  16. Zwłoka w dokonaniu naprawy nie zachodzi, jeżeli Producent lub jego przedstawiciel będzie gotowy do usunięcia wady w ustalonym z Użytkownikiem terminie i nie będzie mógł wykonać naprawy z przyczyn nie leżących po stronie Producenta (np. brak odpowiedniego dostępu do kotła, brak energii elektrycznej lub wody, itp.)
  17. W przypadku stwierdzenia przez Producenta, iż nie można dokonać naprawy kotła, dopuszcza się jego wymianę.
  18. W przypadku bezpodstawnego wezwania serwisu przez użytkownika, pokrywa on koszty przyjazdu i pracy serwisanta. Gwarant może również obciążyć użytkownika kosztami naprawy wady fizycznej, jeżeli jej przyczyną była niewłaściwa eksploatacja kotła. Zanim wezwiecie Państwo serwis prosimy zapoznać się z rozdziałem „Stany nieprawidłowej pracy kotła”. Ponadto służymy radą i pomocą udzielaną przez telefon.
  19. Wady nieistotne nie mające wpływu na wartość użytkową kotła nie są objęte gwarancją.
  20. Warunkiem uznania reklamacji jest okazanie dowodu zakupu oraz prawidłowo i kompletnie wypełnionej karty gwarancyjnej.
  21. Karta gwarancyjna bez daty, pieczęci i podpisów, jak również z poprawkami i skreśleniami dokonanymi przez osoby nieuprawnione jest nieważna. Prawidłowo wypełniona karta gwarancyjna jest jedyną podstawą do bezpłatnego wykonania naprawy.
  22. Niniejsza dokumentacja z kartą gwarancyjną muszą być przekazane wraz z kotłem w przypadku odstąpienia własności innej osobie.

23. W celu zapewnienia prawidłowej i bezpiecznej pracy kotła, Producent zaleca wykonanie pierwszego uruchomienia kotła przez uprawniony podmiot przeszkolony przez producenta.
24. Pierwsze uruchomienie kotła oraz wszelkie naprawy i czynności przekraczające zakres czynności Użytkownika opisane w instrukcji obsługi może przeprowadzić wyłącznie serwis przeszkolony przez Producenta. Pierwsze uruchomienie kotła może być odpłatne, a jego koszty pokrywa Użytkownik.
25. W sprawach nieuregulowanych powyższymi warunkami mają zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego.
26. Producent ma prawo do wprowadzenia ewentualnych zmian konstrukcyjnych kotła w ramach modernizacji wyrobu. Zmiany te mogą być niewidoczne w niniejszej dokumentacji, przy czym zasadnicze cechy wyrobu będą zachowane.
27. Powyższe warunki obowiązują na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Poza jej granicami obowiązki gwaranta przejmuje dystrybutor w danym kraju.

Zanim wezwiecie Państwo serwis prosimy o dokładne zapoznanie się z rozdziałem 7, a w szczególności z podrozdziałem 7.9. „Stany nieprawidłowej pracy kotła”.

Ze względu na ciągłą pracę z celu udoskonalania produktów producent ma prawo do wprowadzania ewentualnych zmian konstrukcyjnych nie zawartych w niniejszej dokumentacji, przy czym zasadnicze cechy i działanie produktu będą zachowane.

GWARANT I PRODUCENT

Zakład Ślusarsko-Kotlarski
„KAMEN” Janusz Kamenczak
39-205 Pustków 402c

Tel./Fax (0-14) 68 21 034
e-mail: kamen@kamen.com.pl
www.kamen.com.pl

SERWIS - KONTAKT

Serwis kotłów Kamen:

kom. +48 606 846 485
e-mail: serwis@kamen.com.pl

Serwis palników VENMA:

kom. +48 14 658 42 02
e-mail: serwis@venma.eu

Serwis sterowników TECH:

tel. +48 33 875 93 80
tel. +48 33 330 00 18
tel. +48 33 875 19 20
tel. +48 33 870 47 00
e-mail: serwis@techsterowniki.pl

11. ROZRUCH KOTŁA

Poniżej znajdują się tabele w których osoba instalująca i uruchamiająca kocioł powinna zapisać ustawione parametry pracy instalacji. Użytkownik powinien dopilnować, aby instalator wpisał w tabelę ustawione parametry.

Klient oraz firma instalacyjna i serwisowa własnoręcznym podpisem złożonymi w tej sekcji wyrażają zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych dla potrzeb prowadzenia ewidencji serwisowej zgodnie z ustawą z dnia 29.08.1997 o Ochronie Danych Osobowych Dz.U. Nr 133 poz. 883.

Użytkownik	
Imię i nazwisko	
Adres zainstalowania kotła (kod pocztowy, miejscowość, ulica, nr domu)	
Telefon kontaktowy	
Email	
Podpis	
Firma uruchamiająca kocioł	
Nazwa firmy	
Adres firmy	
Telefon	
Email	
Imię i nazwisko osoby dokonującej rozruchu kotła	
Data pierwszego uruchomienia kotła	
Pieczęć i podpis	

PROTOKÓŁ STANU TECHNICZNEGO KOTŁOWNI, UKŁADU C.O. I ROZRUCHU KOTŁA

I. ROZRUCH KOTŁA	Wykonano (Tak/Nie)	Uwagi
Sprawdzenie szczelności podłączenia hydraulicznego kotła do instalacji		
Sprawdzenie połączenia podajnika paliwa z kotłem		
Zasypanie zbiornika paliwa opałem		
Sprawdzenie podawania węgla przez podajnik		
USTAWIONE PARAMETRY PRACY INSTALACJI	Wyszczególnienie	Wartość
NASTAWY TEMPERATUR	Zadana kotła (C.O.)	
	Histeresa kotła (C.O.)	
	Zadana C.W.U.	
	Histeresa C.W.U.	
	Temperatura załączenia pomp	
TRYB PRACA	Czas pracy podajnika	
	Czas przerwy podajnika	
	Siła nadmuchu	
TRYB PODTRZYMANIE	Czas pracy podajnika	
	Czas przerwy podajnika	
	Siła nadmuchu	
	Czas pracy wentylatora	
	Czas przerwy wentylatora	
USTAWIENIA ZAWORU WBUDOWANEGO	Temperatura zaworu zadana	
	Skok jednostkowy	
	Minimalne otwarcie	
	Czas otwarcia	
	Przerwa pomiaru	
	Typ zaworu	
	Obniżenie pokojówki	
	Zamykanie zaworu	
	Ochrona kotła	☐ zał. ☐ wył.
	Ochrona powrotu	☐ zał. ☐ wył.
	Pogodówka	☐ zał. ☐ wył.
	Regulator pokojowy	☐ zał. ☐ wył.
	Tryb ECO	☐ zał. ☐ wył.
PLAN PRACY KOTŁA		
PLAN PRACY C.W.U.		
URZĄDZENIE DODATKOWE 1	Rodzaj pompy:	
	Plan pracy:	
URZĄDZENIE DODATKOWE 2	Rodzaj pompy:	
	Plan pracy:	

II. BUDYNEK, KOTŁOWNIA I PODŁĄCZENIE DO KOMINA	Tak/Nie/ND/Wartość liczbową	Uwagi
Rodzaj ogrzewanego budynku (stare/nowe budownictwo)		
Grubość docieplenia budynku [cm]		
Powierzchnia ogrzewana [m ²]		
Oświetlenie umożliwiające obsługę/naprawę kotła		
Wentylacja nawiewna zgodna z PN- B/02411:1987		
Wentylacja wywiewna zgodna z PN- B/02411:1987		
Data i numer protokołu z przeglądu kominarskiego		
Wysokość komina [m]		
Przekrój komina [cm ²]		
Szczelność połączenia kotła z przewodem kominowym		
Inne urządzenia wpięte w przewód kominowy		
III. UKŁAD C.O.	Tak/Nie/ND/Wartość liczbową	Uwagi
Prowadzenie rury wzbiorczej zgodne z PN-B/02413:1991		
Armatura bezpieczeństwa zgodna z PN-EN 12828		
Zawór bezpieczeństwa		
Manometr		
Odpowietrznik		
Zawór DBV-1 lub podobny- Dopuszczająco upuszczający		
Wężownica schładzająca		
Pojemność naczynia przeponowego zgodna z PN-EN 12828		
Zabezpieczenie temperatury powrotu kotła		
Zawór czterodrogowy		
Zawór temperaturowy kotłowy 50 °C		
Pompa dozująco-mieszająca przed zaworem 4D		
Obejście grawitacyjne		
Zbiornik c.w.u. - pojemność w litrach		
Dodatkowe źródło ogrzewania		
Inne		

IV. POŁĄCZENIE ELEMENTÓW Z INSTALACJĄ ELEKTRYCZNĄ			
	Było podłączone (Tak/Nie)	Wykonałem podłączenie (Tak/Nie)	Uwagi
pompa c.o.			
pompa c.w.u.			
dodatkowe pompy			
wentylator nadmuchowy			
regulator elektroniczny			
podajnik paliwa			
czujnik mieszacza			
czujnik pompy c.w.u.			
czujnik ochrony powrotu			
sterownik pokojowy			
sprawdzenie umiejscowienia czujników			

Oświadczam, iż instalacja została wykonana zgodnie z przepisami nadzoru budowlanego oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa, a także uruchomiona z pozytywnym rezultatem. Kocioł pracuje bez zarzutu, a Użytkownik zapoznany został z przepisami bezpieczeństwa oraz zasadami obsługi, konserwacji i instalacji kotła.

Data, pieczęć i czytelny podpis Instalatora:

.....

POTWIERDZENIE PRZESZKOLENIA UŻYTKOWNIKA

Użytkownik potwierdza własnoręcznym podpisem, że:

- a) kocioł został dostarczony kompletny;
- b) przy rozruchu przeprowadzonym przez firmę instalacyjną kocioł nie wykazał żadnej wady;
- c) otrzymał Instrukcję Obsługi Kotła wraz z kartą gwarancyjną i warunkami gwarancji;
- d) został przeszkolony w zakresie:
  - obsługi regulatora kotła i regulacji procesu spalania, ustawiania korekty obrotów wentylatora oraz korekty czasu podawania.
  - bezpiecznej obsługi kotła,
  - wymaganej jakości paliwa,
  - konserwacji kotła,
  - postępowania w przypadkach awaryjnych i procedurze reklamacji.

Data i podpis Użytkownika: .....

12. KARTA GWARANCYJNA

Zgodnie z podanymi warunkami udziela się gwarancji na kocioł grzewczy (zainstalowany i eksploatowany zgodnie z instrukcją obsługi) typu:	
Typ kotła: ☐ Kamen MULTI K5 ☐ z zestawem Kamen Control	Typ zamontowanego palnika: ☐ Żeliwny Ekoenergia ☐ Stalowy PPS ☐ Inny:.....
Nr fabryczny kotła:	
Moc grzewcza kotła:	
Rok produkcji:	
.....	
.....	Podpis i pieczęć producenta kotła
.....	.....
Podpis i pieczęć sprzedawcy	Data sprzedaży i nr dokumentu sprzedaży
Oświadczam, iż zapoznałem się z niniejszą Dokumentacją Techniczno-Ruchową, w szczególności z przepisami bezpieczeństwa oraz zasadami instalacji, eksploatacji i konserwacji kotła, a także dokumentacjami jego podzespołów.	
..... Data i podpis użytkownika	

ZGŁOSZENIE REKLAMACYJNE nr .....

Data: .....

DANE KLIENTA

Imię i nazwisko: .....

Kod pocztowy: ..... Miejscowość: .....

Ulica: ..... Nr domu: .....

Telefon kontaktowy: .....

DANE KOTŁA

Typ i nazwa kotła: ..... Moc kotła: .....

Nr seryjny i rok produkcji: ..... Data zakupu: .....

Opis usterki: .....

.....

.....

.....

PROTOKÓŁ Z CZYNNOŚCI PODJĘTYCH U KLIENTA (wypełnia serwis)

Data wizyty u klienta: .....

Sposób usunięcia usterki: .....

.....

.....

.....

Naprawa gwarancyjna   Naprawa płatna   Naprawa pogwarancyjna płatna

Usterka została usunięta. Powyższy sposób przeprowadzonych czynności w pełni zaspokaja moje roszczenia reklamacyjne, co kwituję własnoręcznym podpisem.

.....
Podpis serwisanta

.....
Data i czytelny podpis klienta

Administratorem podanych powyżej danych osobowych jest Zakład Ślusarsko-Kotlarski „Kamen” Janusz Kamenczak z siedzibą w Pustkowie 402c, zwany dalej „Administratorem”. Podanie danych osobowych jest niezbędne do świadczenia usług serwisowych z tytułu gwarancji lub rękojmi. Dane osobowe są przetwarzane na potrzeby realizacji usług serwisowych - na podstawie art. 6 ust. 1 lit. f) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych). Administrator prowadzi operacje przetwarzania Pani/Pana danych osobowych: imię, nazwisko, adres zamieszkania, nr telefonu, nr fax, adres e-mail, adres miejsca zainstalowania urządzenia. Dane te mogą być udostępniane innym odbiorcom, współpracującym z ZSK Kamen w zakresie usług serwisowych, przewozu, rachunkowych, audytu, biegłym z zakresu techniki grzewczej i urządzeń towarzyszących itp. Podmiot, którego dane dotyczą ma prawo dostępu do danych, sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, prawo sprzeciwu, prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego. W sprawie swoich danych osobowych należy kontaktować się z Administratorem za pośrednictwem maila: kamen@kamen.com.pl. Dane osobowe będą przetwarzane do czasu zakończenia usługi serwisowej. Pani/Pana dane osobowe nie podlegają zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu i nie będą przekazywane do państw trzecich. Pani/Pana dane osobowe mogą być przechowywane przez 3 lata od upływu okresu gwarancji i wygaśnięcia roszczeń gwarancyjnych oraz z tytułu rękojmi.

DEKLARACJA ZGODNOŚCI WE

DEKLARACJA ZGODNOŚCI WE

nr. 01/05/2021

Zakład Ślusarsko-Kotlarski „KAMEN” Janusz Kamenczak
39-205 Pustków 402c

DEKLARUJE

z pełną odpowiedzialnością, że produkt

Kocioł grzewczy z automatycznym podawaniem paliwa
KAMEN MULTI K5

o mocach grzewczych 12 kW, 15 kW, 20 kW, 26 kW, 32 kW, 48 kW

jest zgodny z postanowieniami:

Dyrektywa MAD 2006/42/WE Bezpieczeństwo maszyn (Dz.U. nr 199/2008, poz. 1228)
Dyrektywa EMC 2004/108/WE Kompatybilność elektromagnetyczna (Dz.U. nr 82/2007, poz. 556)
Dyrektywa LVD 2006/95/WE Urządzenia elektryczne niskonapięciowe (Dz.U. nr 155/2007, poz. 1089)
Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1187 uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE
Dyrektywa ErP 2009/125/WE Ekoprojekt dla produktów związanych z energią
Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1189 w sprawie wykonania dyrektywy ErP 2009/125/WE

oraz niżej wymienionymi normami zharmonizowanymi:

PN-EN 303-5:2012

dokumentacja techniczna

Potwierdzeniem tego jest znak

umieszczony na urządzeniu

Deklaracja zgodności traci swą ważność, jeżeli w kotle Kamen Multi K5 wprowadzono zmiany, został przebudowany bez naszej zgody lub jest użytkowany niezgodnie z instrukcją obsługi. Niniejsza deklaracja musi być przekazana wraz z kotłem w przypadku odstąpienia własności innej osobie.

Kocioł C.O. Kamen Multi K5 jest wykonywany zgodnie z dokumentacją techniczną przechowywaną przez: Zakład Ślusarsko-Kotlarski „Kamen” Janusz Kamenczak 39-205 Pustków 402c

Ostatnie dwie cyfry roku w którym naniesiono oznaczenie CE: 17

Pustków, dnia 10.05.2021
(miejsce i data wystawienia)

ZAKŁAD ŚLUSARSKO - KOTLARSKI
"KAMEN" Janusz Kamenczak
39-205 PUSTKÓW 402 C
NIP 872-100-57-76, REGON 850362759
tel. 14 682 10 34

Janusz Kamenczak
Właściciel

Zakład Ślusarsko-Kotlarski KAMEN
Pustków 402c, 39-205 Pustków,
tel/fax: 014 682 10 34
e-mail: kamen@kamen.com.pl
NIP 872-100-57-76

www.kamen.com.pl

KARTA PRODUKTU ZGODNIE Z ROZPORZĄDZENIEM UE 2015/1187

	<p style="text-align: center;">KARTA PRODUKTU ZGODNIE Z ROZPORZĄDZENIEM UE 2015/1187 UZUPEŁNIAJĄCYM DYREKTYWĘ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2009/125/WE</p>					
<p>Nazwa i adres dostawcy urządzenia</p>	<p style="text-align: center;">Zakład Ślusarsko-Kotlarski „Kamen” Janusz Kamenczak 39-205 Pustków 402c</p>					
IDENTYFIKATOR MODELU						
MULTI K5						
<p>PARAMETRY URZĄDZENIA</p>	12	15	20	26	32	50
<p>Klasa efektywności energetycznej</p>	B	B	B	B	B	C
<p>Znamionowa moc cieplna [kW]</p>	12	15	20	26	32	48
<p>Współczynnik efektywności energetycznej</p>	82	83	86	83	83	81
<p>Sezonowa efektywność energetyczna ogrzewania pomieszczeń [%]</p>	84	84	86	83	83	81
<p>Szczegółne środki ostrożności podczas montażu, instalacji lub konserwacji urządzenia</p>	<p style="text-align: center;">Należy bezwzględnie przestrzegać wszystkich wymogów odnośnie montażu, instalacji i konserwacji zawartych w instrukcji obsługi dostarczonej wraz z urządzeniem.</p>					

KARTY PRODUKTU ZGODNIE Z ROZPORZĄDZENIEM UE 2015/1189

		KARTA PRODUKTU ZGODNIE Z ROZPORZĄDZENIEM KOMISJI (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r.					
Identyfikator modelu:		KAMEN MULTI K5 12					
Sposób podawania paliwa:		Automatyczne podawanie paliwa					
Kocioł kondensacyjny:	nie	Kocioł kogeneracyjny na paliwo stałe:	nie	Kocioł wielofunkcyjny:	nie		
Paliwo	Paliwo zalecane:	Inne odpowiednie paliwa:	η_s [%]:	Emisje dotyczące sezonowego ogrzewania pomieszczeń			
				PM	OGC	CO	NO _x
				mg/m ³			
Polana, wilgotność ≤ 25 %	nie	nie					
Zrębki, wilgotność 15-35 %	nie	nie					
Zrębki, wilgotność > 35 %	nie	nie					
Drewno prasowane w postaci peletów lub brykietów	nie	nie					
Trociny, wilgotność ≤ 50 %	nie	nie					
Inna biomasa drzewna	nie	nie					
Biomasa niedrzewna	nie	nie					
Węgiel kamienny	tak	nie	84	26	7	322	299
Węgiel brunatny (w tym brykiety)	nie	nie					
Koks	nie	nie					
Antracyt	nie	nie					
Brykiety z mieszanego paliwa kopalnego	nie	nie					
Inne paliwo kopalne	nie	nie					
Brykiety z mieszanki (30-70%) biomasy i paliwa kopalnego	nie	nie					
Inna mieszanka biomasy i paliwa kopalnego	nie	nie					
Właściwości w przypadku eksploatacji przy użyciu wyłącznie paliwa zalecanego							
Parametr	Symbol	Wartość	Jednostka	Parametr	Symbol	Wartość	Jednostka
Wytworzone ciepło użytkowe				Sprawność użytkowa			
przy znamionowej mocy cieplnej	P _n	11,1	kW	przy znamionowej mocy cieplnej	η_n	87,0	%
odpowiednio przy 30% znamionowej mocy cieplnej	P _p	3,5	kW	odpowiednio przy 30% znamionowej mocy cieplnej	η_p	86,6	%
Dla kotłów kogeneracyjnych na paliwo stałe: sprawność elektryczna				Zużycie energii elektrycznej na potrzeby własne			
przy znamionowej mocy cieplnej	$\eta_{el,n}$	-	%	przy znamionowej mocy cieplnej	e _{lmax}	0,042	kW
				odpowiednio przy 30% znamionowej mocy cieplnej	e _{lmin}	0,020	kW
				urządzeń wtórnych do redukcji emisji w stosownych przypadkach		-	kW
				w trybie czuwania	P _{SB}	0,0018	kW
Dane kontaktowe		Zakład Ślusarsko-Kotlarski „Kamen” Janusz Kamenczak Pustków 402c, 39-205 Pustków tel. +48 682 10 34 e-mail: kamen@kamen.com.pl www.kamen.com.pl					

KARTA PRODUKTU
ZGODNIE Z ROZPORZĄDZENIEM KOMISJI (UE) 2015/1189
z dnia 28 kwietnia 2015 r.

Identyfikator modelu:		KAMEN MULTI K5 15					
Sposób podawania paliwa:		Automatyczne podawanie paliwa					
Kocioł kondensacyjny:	nie	Kocioł kogeneracyjny na paliwo stałe:	nie	Kocioł wielofunkcyjny:	nie		
Paliwo	Paliwo zalecane:	Inne odpowiednie paliwa:	η_s [%]:	Emisje dotyczące sezonowego ogrzewania pomieszczeń			
				PM	OGC	CO	NO _x
				mg/m ³			
Polana, wilgotność ≤ 25 %	nie	nie					
Zrębki, wilgotność 15-35 %	nie	nie					
Zrębki, wilgotność > 35 %	nie	nie					
Drewno prasowane w postaci peletów lub brykietów	nie	nie					
Trociny, wilgotność ≤ 50 %	nie	nie					
Inna biomasa drzewna	nie	nie					
Biomasa nie drzewna	nie	nie					
Węgiel kamienny	tak	nie	84	30	5	369	148
Węgiel brunatny (w tym brykiety)	nie	nie					
Koks	nie	nie					
Antracyt	nie	nie					
Brykiety z mieszanego paliwa kopalnego	nie	nie					
Inne paliwo kopalne	nie	nie					
Brykiety z mieszanki (30-70%) biomasy i paliwa kopalnego	nie	nie					
Inna mieszanka biomasy i paliwa kopalnego	nie	nie					

Właściwości w przypadku eksploatacji przy użyciu wyłącznie paliwa zalecanego

Parametr	Symbol	Wartość	Jednostka	Parametr	Symbol	Wartość	Jednostka
Wytworzone ciepło użytkowe				Sprawność użytkowa			
przy znamionowej mocy cieplnej	P _n	14,1	kW	przy znamionowej mocy cieplnej	η_n	86	%
odpowiednio przy 30% znamionowej mocy cieplnej	P _p	4,42	kW	odpowiednio przy 30% znamionowej mocy cieplnej	η_p	87	%
Dla kotłów kogeneracyjnych na paliwo stałe: sprawność elektryczna				Zużycie energii elektrycznej na potrzeby własne			
przy znamionowej mocy cieplnej	$\eta_{el,n}$	-	%	przy znamionowej mocy cieplnej	e _{lmax}	0,080	kW
				odpowiednio przy 30% znamionowej mocy cieplnej	e _{lmin}	0,022	kW
				urządzeń wtórnych do redukcji emisji w stosownych przypadkach		-	kW
				w trybie czuwania	P _{SB}	0,001	kW

Dane kontaktowe	Zakład Ślusarsko-Kotlarski „Kamen” Janusz Kamenczak Pustków 402c, 39-205 Pustków tel. +48 682 10 34 e-mail: kamen@kamen.com.pl www.kamen.com.pl
-----------------	--

KARTA PRODUKTU
ZGODNIE Z ROZPORZĄDZENIEM KOMISJI (UE) 2015/1189
z dnia 28 kwietnia 2015 r.

Identyfikator modelu:		KAMEN MULTI K5 20					
Sposób podawania paliwa:		Automatyczne podawanie paliwa					
Kocioł kondensacyjny:	nie	Kocioł kogeneracyjny na paliwo stałe:	nie	Kocioł wielofunkcyjny:	nie		
Paliwo	Paliwo zalecane:	Inne odpowiednie paliwa:	η_s [%]:	Emisje dotyczące sezonowego ogrzewania pomieszczeń			
				PM	OGC	CO	NO _x
				mg/m ³			
Polana, wilgotność ≤ 25 %	nie	nie					
Zrębki, wilgotność 15-35 %	nie	nie					
Zrębki, wilgotność > 35 %	nie	nie					
Drewno prasowane w postaci peletów lub brykietów	nie	nie					
Trociny, wilgotność ≤ 50 %	nie	nie					
Inna biomasa drzewna	nie	nie					
Biomasa niedrzewna	nie	nie					
Węgiel kamienny	tak	nie	86	22	2	404	340
Węgiel brunatny (w tym brykiety)	nie	nie					
Koks	nie	nie					
Antracyt	nie	nie					
Brykiety z mieszanego paliwa kopalnego	nie	nie					
Inne paliwo kopalne	nie	nie					
Brykiety z mieszanki (30-70%) biomasy i paliwa kopalnego	nie	nie					
Inna mieszanka biomasy i paliwa kopalnego	nie	nie					
Właściwości w przypadku eksploatacji przy użyciu wyłącznie paliwa zalecanego							
Parametr	Symbol	Wartość	Jednostka	Parametr	Symbol	Wartość	Jednostka
Wytworzone ciepło użytkowe				Sprawność użytkowa			
przy znamionowej mocy cieplnej	P _n	20,1	kW	przy znamionowej mocy cieplnej	η_n	85	%
odpowiednio przy 30% znamionowej mocy cieplnej	P _p	6,0	kW	odpowiednio przy 30% znamionowej mocy cieplnej	η_p	86	%
Dla kotłów kogeneracyjnych na paliwo stałe: sprawność elektryczna				Żużycie energii elektrycznej na potrzeby własne			
przy znamionowej mocy cieplnej	$\eta_{el,n}$	-	%	przy znamionowej mocy cieplnej	e _{lmax}	0,060	kW
				odpowiednio przy 30% znamionowej mocy cieplnej	e _{lmin}	0,020	kW
				urządzeń wtórnych do redukcji emisji w stosownych przypadkach		-	kW
				w trybie czuwania	P _{SB}	0,003	kW
Dane kontaktowe	Zakład Ślusarsko-Kotlarski „Kamen” Janusz Kamenczak Pustków 402c, 39-205 Pustków tel. +48 682 10 34 e-mail: kamen@kamen.com.pl www.kamen.com.pl						

KARTA PRODUKTU
ZGODNIE Z ROZPORZĄDZENIEM KOMISJI (UE) 2015/1189
z dnia 28 kwietnia 2015 r.

Identyfikator modelu:		KAMEN MULTI K5 26					
Sposób podawania paliwa:		Automatyczne podawanie paliwa					
Kocioł kondensacyjny:	nie	Kocioł kogeneracyjny na paliwo stałe:	nie	Kocioł wielofunkcyjny:	nie		
Paliwo	Paliwo zalecane:	Inne odpowiednie paliwa:	η_s [%]:	Emisje dotyczące sezonowego ogrzewania pomieszczeń			
				PM	OGC	CO	NO _x
				mg/m ³			
Polana, wilgotność ≤ 25 %	nie	nie					
Zrębki, wilgotność 15-35 %	nie	nie					
Zrębki, wilgotność > 35 %	nie	nie					
Drewno prasowane w postaci peletów lub brykietów	nie	nie					
Trociny, wilgotność ≤ 50 %	nie	nie					
Inna biomasa drzewna	nie	nie					
Biomasa niedrzewna	nie	nie					
Węgiel kamienny	tak	nie	83	20	2	276	292
Węgiel brunatny (w tym brykiety)	nie	nie					
Koks	nie	nie					
Antracyt	nie	nie					
Brykiety z mieszanego paliwa kopalnego	nie	nie					
Inne paliwo kopalne	nie	nie					
Brykiety z mieszanki (30-70%) biomasy i paliwa kopalnego	nie	nie					
Inna mieszanka biomasy i paliwa kopalnego	nie	nie					
Właściwości w przypadku eksploatacji przy użyciu wyłącznie paliwa zalecanego							
Parametr	Symbol	Wartość	Jednostka	Parametr	Symbol	Wartość	Jednostka
Wytworzone ciepło użytkowe				Sprawność użytkowa			
przy znamionowej mocy cieplnej	P _n	24,1	kW	przy znamionowej mocy cieplnej	η_n	85	%
odpowiednio przy 30% znamionowej mocy cieplnej	P _p	5,9	kW	odpowiednio przy 30% znamionowej mocy cieplnej	η_p	84	%
Dla kotłów kogeneracyjnych na paliwo stałe: sprawność elektryczna				Zużycie energii elektrycznej na potrzeby własne			
przy znamionowej mocy cieplnej	$\eta_{el,n}$	-	%	przy znamionowej mocy cieplnej	e _{lmax}	0,11	kW
				odpowiednio przy 30% znamionowej mocy cieplnej	e _{lmin}	0,03	kW
				urządzeń wtórnych do redukcji emisji w stosownych przypadkach		-	kW
				w trybie czuwania	P _{SB}	0,002	kW
Dane kontaktowe		Zakład Ślusarsko-Kotlarski „Kamen” Janusz Kamenczak Pustków 402c, 39-205 Pustków tel. +48 682 10 34 e-mail: kamen@kamen.com.pl www.kamen.com.pl					

KARTA PRODUKTU
ZGODNIE Z ROZPORZĄDZENIEM KOMISJI (UE) 2015/1189
z dnia 28 kwietnia 2015 r.

Identyfikator modelu:		KAMEN MULTI K5 32					
Sposób podawania paliwa:		Automatyczne podawanie paliwa					
Kocioł kondensacyjny:	nie	Kocioł kogeneracyjny na paliwo stałe:	nie	Kocioł wielofunkcyjny:	nie		
Paliwo	Paliwo zalecane:	Inne odpowiednie paliwa:	η_s [%]:	Emisje dotyczące sezonowego ogrzewania pomieszczeń			
				PM	OGC	CO	NO _x
				mg/m ³			
Polana, wilgotność ≤ 25 %	nie	nie					
Zrębki, wilgotność 15-35 %	nie	nie					
Zrębki, wilgotność > 35 %	nie	nie					
Drewno prasowane w postaci peletów lub brykietów	nie	nie					
Trociny, wilgotność ≤ 50 %	nie	nie					
Inna biomasa drzewna	nie	nie					
Biomasa niedrzewna	nie	nie					
Węgiel kamienny	tak	nie	83	15	2	70	230
Węgiel brunatny (w tym brykiety)	nie	nie					
Koks	nie	nie					
Antracyt	nie	nie					
Brykiety z mieszanego paliwa kopalnego	nie	nie					
Inne paliwo kopalne	nie	nie					
Brykiety z mieszanki (30-70%) biomasy i paliwa kopalnego	nie	nie					
Inna mieszanka biomasy i paliwa kopalnego	nie	nie					
Właściwości w przypadku eksploatacji przy użyciu wyłącznie paliwa zalecanego							
Parametr	Symbol	Wartość	Jednostka	Parametr	Symbol	Wartość	Jednostka
Wytworzone ciepło użytkowe				Sprawność użytkowa			
przy znamionowej mocy cieplnej	P _n	30,2	kW	przy znamionowej mocy cieplnej	η_n	85	%
odpowiednio przy 30% znamionowej mocy cieplnej	P _p	7,4	kW	odpowiednio przy 30% znamionowej mocy cieplnej	η_p	84	%
Dla kotłów kogeneracyjnych na paliwo stałe: sprawność elektryczna				Zużycie energii elektrycznej na potrzeby własne			
przy znamionowej mocy cieplnej	$\eta_{el,n}$	-	%	przy znamionowej mocy cieplnej	e _{lmax}	0,12	kW
				odpowiednio przy 30% znamionowej mocy cieplnej	e _{lmin}	0,04	kW
				urządzeń wtórnych do redukcji emisji w stosownych przypadkach		-	kW
				w trybie czuwania	P _{SB}	0,003	kW
Dane kontaktowe	Zakład Ślusarsko-Kotlarski „Kamen” Janusz Kamenczak Pustków 402c, 39-205 Pustków tel. +48 682 10 34 e-mail: kamen@kamen.com.pl www.kamen.com.pl						

KARTA PRODUKTU
ZGODNIE Z ROZPORZĄDZENIEM KOMISJI (UE) 2015/1189
z dnia 28 kwietnia 2015 r.

Identyfikator modelu:

KAMEN MULTI K5 50

Sposób podawania paliwa:

Automatyczne podawanie paliwa

Kocioł kondensacyjny:

nie

Kocioł kogeneracyjny na paliwo stałe:

nie

Kocioł wielofunkcyjny:

nie

Paliwo	Paliwo zalecane:	Inne odpowiednie paliwa:	η_s [%]:	Emisje dotyczące sezonowego ogrzewania pomieszczeń			
				PM	OGC	CO	NO _x
				mg/m ³			
Polana, wilgotność ≤ 25 %	nie	nie					
Zrębki, wilgotność 15-35 %	nie	nie					
Zrębki, wilgotność > 35 %	nie	nie					
Drewno prasowane w postaci peletów lub brykietów	nie	nie					
Trociny, wilgotność ≤ 50 %	nie	nie					
Inna biomasa drzewna	nie	nie					
Biomasa niedrzewna	nie	nie					
Węgiel kamienny	tak	nie	81	19	9	378	344
Węgiel brunatny (w tym brykiety)	nie	nie					
Koks	nie	nie					
Antracyt	nie	nie					
Brykiety z mieszanego paliwa kopalnego	nie	nie					
Inne paliwo kopalne	nie	nie					
Brykiety z mieszanki (30-70%) biomasy i paliwa kopalnego	nie	nie					
Inna mieszanka biomasy i paliwa kopalnego	nie	nie					

Właściwości w przypadku eksploatacji przy użyciu wyłącznie paliwa zalecanego

Parametr	Symbol	Wartość	Jednostka	Parametr	Symbol	Wartość	Jednostka
Wytworzone ciepło użytkowe				Sprawność użytkowa			
przy znamionowej mocy cieplnej	P _n	47,6	kW	przy znamionowej mocy cieplnej	η_n	85,0	%
odpowiednio przy 30% znamionowej mocy cieplnej	P _p	13,4	kW	odpowiednio przy 30% znamionowej mocy cieplnej	η_p	84,4	%
Dla kotłów kogeneracyjnych na paliwo stałe: sprawność elektryczna				Zużycie energii elektrycznej na potrzeby własne			
przy znamionowej mocy cieplnej	$\eta_{el,n}$	-	%	przy znamionowej mocy cieplnej	e _{l,max}	0,135	kW
				odpowiednio przy 30% znamionowej mocy cieplnej	e _{l,min}	0,039	kW
				urządzeń wtórnych do redukcji emisji w stosownych przypadkach	-	-	kW
				w trybie czuwania	P _{SB}	0,003	kW

Dane kontaktowe

Zakład Ślusarsko-Kotlarski „Kamen” Janusz Kamenczak
Pustków 402c, 39-205 Pustków
tel. +48 682 10 34 e-mail: kamen@kamen.com.pl
www.kamen.com.pl

Zakład Ślusarsko-Kotlarski „Kamen”
Janusz Kamenczak

39-205 Pustków
Pustków 402c

Tel./Fax: 14 682 10 34
E-mail: kamen@kamen.com.pl

www.kamen.com.pl